СОНЦА:

Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 4.39, 21.38, 16.59;
Віцебск — 4.20, 21.36, 17.16;
Магілёў — 4.28, 21.27, 16.59;
Гомель — 4.34, 21.17, 16.43;
Гродна — 4.66, 21.53, 16.58;
Брэст — 5.05, 21.43, 16.38.

МЕСЯЦ:

Першая квадра 8 чэрвеня.

ЗВЯЗДА

9 ЧЭРВЕНЯ 1992 г.
аўторак, № 114 (21892)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1 рубель

РОЗГАЛАС

ХВАРЭЦЬ СТАЛІ МЕНШ. ПАМІРАЦЬ — ЧАСЦЕЙ

Як ні парадаксальна гэта здаецца на першы погляд, але з пачаткам пераходу на рынačныя адносіны пачала скарачацца колькасць зваротаў бабруйчан да медыкаў.

Так, сёлета, паводле звестак статыстыкі, за тры месяцы на 30 працэнтаў зменшылася ў параўнанні з мінулым годам колькасць захворванняў з часовай стратай працаздольнасці. Менш стала хворых і ў бальніцах горада. І гэта, заўважце сабе, пры вострым дэфіцыце медыкаментаў, нават самых звычайных.

Але людзі здаравейшымі, на жаль, не сталі. Бо адначасова зарэгістравана ўзросшая колькасць выпадкаў раптоўнай смерці. Падобнае здарылася, напрыклад, на заводзе вымяральных прыбораў, арэндным прадпрыемстве «Беларусьгуматэхніка» і іншых. Адсюль можна зрабіць вывад, што, рызыкуючы сваім здароўем і нават жыццём, людзі не звяртаюцца ў паліклінікі, не ідуць у бальніцы, бо баяцца трапіць у спіс звальняемых і апынуцца ў якасці беспрацоўных за варотамі прадпрыемстваў.

Па пухавіцкаму часу

МАР'ІНА ГОРКА. Рашэннем мясцовага райвыканкома многія арганізацыі і прадпрыемствы раёна сталі працаваць па пухавіцкаму часу. І хоць стрэлкі на гадзінніках ніхто не пераводзіў, на работу людзі пачалі прыходзіць на гадзіну раней. Не з 9 раніцы, а з 8 стаў працаваць і сам ініцыятар — райвыканком, сельскія Саветы.

Рашэнне было прынята пасля абмеркавання ў многіх калектывах. Асноўны аргумент — і на ўласных прысядзібных участках таксама работы хапае.

Свята — кожны год

ВАЎКАВЫСК. (А. Дук). Жыхары райцэнтра рыхтуюцца адзначыць 740-годдзе заснавання горада. Упершыню Ваўкавыск упамінаецца ў Іпацьеўскім летапісе пад 1252 годам. У наступным годзе Ваўкавыск адзначыць 490 гадоў з дня атрымання Магдэбургскага права.

ПАВЕДАМЛЯЕМ ПАДРАБЯЗНАСЦІ

На граніцы зноў трывожна

Многія рэспубліканскія выданні, у тым ліку і «Звязда», паведамлялі пра тое, што за апошнія дні дзякуючы намаганням пагранічнікаў удалося затрымаць дзве групы парушальнікаў граніцы. Прадухілілі і вываз за мяжу вялікай колькасці старадаўніх ікон, іншых каштоўнасцей. Сёння мы паведамляем пра гэта больш падрабязна....

Сірэны на заставах гучаць даволі часта. Здараюцца вучэбныя трывогі, калі камандаванне пажадае праверыць гатоўнасць і вывучку падначаленых; нярэдка сігналізацыя спрацоўвае і ад дзікіх жывёл, якія па неасцярожнасці зайшлі ў зону. А бывае і парушальнік спрабуе перасячы мяжу.

І на гэты раз, калі спрацавала сігналізацыя, а начальнік заставы маёр Аляксандр Белавусаў падняў пагранічнікаў «у ружжо», наўрад ці мог уявіць гэты вопытны ў сваёй справе прафесіянал, якія выпрабаванні чакаюць наперадзе яго байцоў.

***

Была самая поўнач, 28 хвілін першай гадзіны ночы, калі А. Белавусаў выслаў да месца здарэння трывожную групу з 6 чалавек на чале са сваім намеснікам старшым лейтэнантам Алегам Обухавым. Адначасова ў бок граніцы была выслана і група прыкрыцця.

Хвілін праз дваццаць група прыбыла на месца. Звярнулі ўвагу, што абарваны дрот у сістэме сігналізацыі. І тут жа мноства свежых слядоў на кантрольна-следавой паласе. Яны ішлі ў бок граніцы.

Важаты яфрэйтар Аляксандр Добрывечар пусціў па следу службовага сабаку Інгу. Той не паспеў прабегчы і некалькі крокаў, як жаласна заскавытаў. Здарылася самае горшае: зламыснікі апрацавалі сляды спецыяльным ядавітым парашком, вось сабака і апёк слізістую абалонку.

Выклікалі падмогу. Неўзабаве на след выйшаў радавы Сяргей Шванскі з сабакам Білі. І ў гадзіну 10 хвілін ночы пачалі праследаванне.

Ноч, цемра. Да таго ж мясцовасць даволі складаная: лес, балоты. Улічваючы гэта, запрасілі падмогу з Брэсцкага пагранатрада. Адтуль неадкладна выслалі рэзервовую групу, якая роўна праз гадзіну таксама ўключылася ў праследаванне парушальнікаў.

Мінула яшчэ адна гадзіна пошукаў. Аб тым, што парушальнікаў шмат, гаварылі сляды на кантрольна-следавой паласе. Хто яны? З якой мэтай спяшаюцца за мяжу? Ці ёсць у іх зброя і ці гатовыя яны яе прымяніць? А таму дзейнічаць даводзілася з выключнай асцярожнасцю.

Нарэшце ў тры гадзіны дзесяць мінут парушальнікаў затрымалі ў нейкай сотні метраў ад граніцы. Іх аказалася 16 чалавек.

У выніку папярэдняга следства было ўстаноўлена, што ўсе яны — грамадзяне Пакістана. А вось як трапілі сюды, — цэлая гісторыя. Прынамсі, па іх словах, яны належаць да народнай партыі Пакістана. Прыбылі ў былы Саюз па турысцкіх пуцёўках. Да гэтага адзін аднаго не ведалі. Нехта трапіў у Ташкент, хтосьці ў Сочы, Забайкальск... Прычым прыехалі таксама з розных краін: адзін праз Турцыю, другі праз Кітай... Але іх напаткала адна і тая ж бяда: усе яны пратэрмінавалі свае візы яшчэ некалькі месяцаў назад. Як бы там ні было, але іх дарогі ў канчатковым выніку сышліся ў Маскве, дзе яны і пазнаёміліся. А паколькі шлях дадому ім быў заказаны (візы ж пратэрмінаваныя), вырашылі махнуць у Германію.

Іх знаёмы ў «белакаменнай», які абяцаў ім зрабіць адпаведныя візы, запатрабаваў па 2 тысячы долараў з кожнага. Такой вялікай сумы ў іх не аказалася, а таму сышліся на значна меншай. Але цяпер ім трэба было самім пераходзіць граніцу ў раёне Брэста.

На поездзе прыбылі ў пагранічны Брэст, размясціліся ў гасцініцы. Праз тры дні іх пасадзілі ў нейкі фургон і давезлі да граніцы. Там падвялі да сістэмы, паказалі, як пераадолець перашкоду. А далей яны ўжо топалі ўласнымі ножкамі...

Не ведаю, як у вас, дарагія чытачы, а ў мяне такое «прызнанне» затрыманых ніякага даверу не выклікае. Можна было б наогул прыняць усё гэта за недарэчны жарт, розыг-

(Заканчэнне на 3-й стар.).

Разам — дружная сям'я

Урад ЗША гатоў супрацоўнічаць з урадам Рэспублікі Беларусь у галіне гуманітарнай дапамогі, — гэта заява каардынатара акцыі «Экспрэс-надзея» Джона Мамфрэда стала лейтматывам прэс-канферэнцыі для журналістаў, якая адбылася ў пятніцу ў Савеце Міністраў.

Як паведамлялася ўжо, раніцай у мінулую пятніцу пачалася шырокамаштабная аперацыя па аказанню бясплатнай дапамогі жыхарам Беларусі. Яе арганізатар — урад ЗША, а пасрэднікам выступіла прыватная некамерцыйная арганізацыя «Сіці хоуп інтэрнэшнл». Але мала хто ведае, якую велізарную работу давялося правесці аддзелу Саўміна па гуманітарнай дапамозе, што паступае з-за рубяжа, на чале з яго загадчыцай Людмілай Сыраегінай, перш чым кантэйнеры з прадуктамі і дзіцячым харчаваннем перасеклі граніцу рэспублікі.

Да 17 чэрвеня будзе працягвацца аперацыя «Экспрэс-надзея». Звыш трох з палавінай тысяч тон прадуктаў харчавання атрымаюць маючыя патрэбу ў дапамозе, а таксама клінікі, дамы састарэлых і інвалідаў, школы-інтэрнаты Мінска, Гомеля, Магілёва, Брэста і многіх населеных пунктаў гэтых абласцей.

Лідзія ПЕРАСЫПКІНА,
кар. БелТА.

За пуцёўкі дзецям заплаціў прафком

Звонкімі дзіцячымі галасамі напоўніўся піянерскі лагер «Беларусь» Мінскага трактарнага завода. Сюды на адпачынак у першую змену прыехалі 500 хлапчукоў і дзяўчынак — дзяцей трактаразаводцаў. Поўны кошт пуцёўкі склаў 3.353 рублі. Але завадчане заплацілі толькі 330 рублёў плюс 14 рублёў на кіно. Астатнія ж затраты ўзяў на сябе прафсаюзны камітэт прадпрыемства.

Усяго за лета тут паправяць сваё здароўе 1,5 тысячы дзяцей.

Алег ПРАЦЬКО.

Камуністы заяўляюць аб сабе

ГОМЕЛЬ. Тут адбыўся агульнагарадскі сход камуністаў — членаў ПКБ. На ім прысутнічалі каля 400 чалавек (у рабоце схода ўдзельнічалі таксама прадстаўнікі гэтай партыі з дзевяці раёнаў вобласці).

З дакладам «Аб палітычным моманце» выступіў былы першы сакратар гаркома КПБ Мікалай Пугачоў, пасля чаго ў спрэчках прынялі ўдзел яшчэ дзесяць чалавек. Усе яны гаварылі аб тым, у якім жабрацкім становішчы апынуліся мільёны людзей былога Саюза, аб міжнацыянальных сутычках, аб катастрафічным зніжэнні аб'ёму вытворчасці, шалёных цэнах, росце беспрацоўя.

У гэтай абстаноўцы, як лічаць неакамуністы, сур'ёзную дзейнасць па пераадоленню крызісу павінна разгарнуць менавіта іх партыя, якая павінна лічыць сябе роўнай сярод іншых партый і аб'яднаць свае намаганні з «прагрэсіўнымі сіламі». На сходзе была створана гарадская тэрытарыяльная арганізацыя партыі камуністаў Беларусі, яе выканаўчы камітэт. Выканкому даручана стварыць пярвічныя арганізацыі горада. Вызначаны і тэрмін – 2 месяцы.

Сёння цяжка ўсім прадпрыемствам, і асабліва тым, прадукцыя якіх не карыстаецца попытам. Гэтага нельга сказаць аб наваполацкім вытворчым аб'яднанні «Палімір». Яго вырабы не маюць праблем са збытам. Яны добра вядомыя ва ўсіх кутках Беларусі і за яе межамі.

НА ЗДЫМКУ: аператар вытворчасці поліэтылену Валянціна ГРЭЦКАЯ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

НАШ КАМЕНТАРЫЙ

КУДЫ НАС ВЯДУЦЬ «НАПРАМКІ» ЎРАДА?

Больш грунтоўныя і ў першую чаргу крытычныя ацэнкі прынятых урадам «Асноўных напрамкаў палітыкі... па прадухіленню спаду вытворчасці і фарміраванню ўмоў выхаду з крызісу» яшчэ наперадзе. Але ўжо зараз варта адзначыць: у іх, напэўна, як ніколі з усёй адкрытасцю сказана аб надзвычай цяжкім стане нашай эканомікі, аб тым, што з'явілася вынікам гэтага. Не маскіруецца і даволі змрочная перспектыва. Тая дынаміка цэн, якая складваецца, з іх імкненнем да сусветных, стварае пагрозу з'яўлення значнага адмоўнага сальда рэспублікі ў гандлі з нашым «бліжэйшым» замежжам. Прасцей кажучы, гэта пагроза стаць вялікімі даўжнікамі, апусціцца яшчэ ніжэй таго ўзроўню, якога «дасягнулі»? Тая «унікальная» самаедская вытворчасць, якая створана ў рэспубліцы, крайне немабільная, неэканамічная, рэсурсаненажэрная, неканкурэнтаздольная, адарваная ад сапраўдных патрэб нашага насельніцтва, ужо сёння пагражае нам пэўнымі непрыемнасцямі. Гэта перспектыва вызначана ў «Напрамках...» наступным чынам: далейшы рост дэфіцыту бюджэту, а разам з ім і ўнутранага дзяржаўнага доўгу. Рэспубліка будзе вымушана пайсці на значнае згортванне інвестыцыйных і сацыяльных праграм. Карацей кажучы, варта адкрыта прызнаць: мы працавалі, можа, і добра, але крайне неэфектыўна, калі мець на ўвазе выгаднасць, даходнасць выраблямай прадукцыі — з улікам прывазных рэсурсаў і іншых фактараў. І гэта ўвогуле не наша віна, нам цяпер проста даводзіцца расхлёбваць пакінутую нам незайздросную спадчыну.

Каб стаць па-сапраўднаму незалежнымі, перш за ўсё трэба стварыць менавіта незалежную эканоміку, структурна перабудаваць яе. Такая задача і ставіцца ў «Напрамках...». Вызначаны пэўныя прыярытэты. Гэта ў першую чаргу сельская гаспадарка і вытворчасць тавараў народнага спажывання. Разам з тым намечана «разумнае» згортванне рэсурсаёмістых вытворчасцей — перш за ўсё тых, якія вызначаюць адмоўныя гандлёвыя і плацежныя балансы рэспублікі з краінамі СНД.

Палітыка структурнай перабудовы эканомікі, як адзначаецца ва ўрадавым дакуменце, павінна быць падпарадкавана перш за ўсё і галоўным чынам патрэбнасцям рэспублікі. У аснову спецыялізацыі кладуцца нематэрыялаёмістая і неэнергаёмістая прадукцыя прамысловасці, прадукцыя льнаводства і мясамалочнай жывёлагадоўлі, а таксама паскоранае развіццё галін спажывецкага комплексу, навукаёмістых вытворчасцей і экспартнага патэнцыялу. Адна з важнейшых мэт — стварэнне канкурэнтаздольнага асяроддзя.

Важнейшы кірунак дзейнасці ўрада — забеспячэнне фінансавай стабілізацыі, прычым адным з напрамкаў выбрана стварэнне ўласнай грашова-крэдытнай і фінансавай сістэмы. Тое, у чым яшчэ нядаўна многія сумняваліся, і гэтыя сумненні мелі аб'ектыўную аснову, калі мець на ўвазе стварэнне і першыя крокі СНД, — становіцца рэальнасцю. На парадку дня — пытанне ўвядзення ў рэспубліцы паўнацэннай валюты, пры гэтым прызнаецца, што немагчыма стабілізаваць наш фінансава-крэдытны рынак у рамках адзінай рублёвай зоны. Вядома, можна папракнуць урад: маўляў, чаму раней гэтага не ўсвядомілі? Але ці трэба, калі мець на ўвазе, што яшчэ не так даўно, ды і цяпер, многія былі проста не гатовыя да падобнага кроку.

Яшчэ адзін з асноўных кірункаў — масавая прыватызацыя дзяржаўнай уласнасці, прычым намечана не расцягваць яе па тэрмінах, не выстройваць прыватызуемыя сферы ў штучнай паслядоўнасці: спачатку гандаль, потым «паслугі» і ўжо ў канцы буйныя прадпрыемствы... Прадугледжана скараціць і пералік прадпрыемстваў, відаў маёмасці, якія не прыватызуюцца. Такім чынам, адназначна заяўлена аб курсе на прыватную ўласнасць, і гэта можна толькі вітаць. Гэта курс здаровага эканамічнага сэнсу. Прычым важна падкрэсліць: бадай, упершыню на высокім узроўні прагучала думка аб тым, што павінна быць прадугледжана эфектыўная сістэма прававой абароны прыватнай уласнасці.

Варта таксама звярнуць увагу і на наступнае: урад прадугледжвае падатковыя паслабленні для прыватызуемых прадпрыемстваў — тэрмінам да двух гадоў. Разам з тым ён увогуле намячае закласці менавіта цераз падаткі стымулы для развіцця прадпрымальніцтва, адпаведна, па выніках работы за паўгоддзе плануе падрыхтаваць змяненні ў падатковым заканадаўстве.

І яшчэ адзін важнейшы напрамак: знешнеэканамічная дзейнасць. Яе арыенціры можна абазначыць наступным чынам: усямерны экспарт прадукцыі рэспубліканскіх прадпрыемстваў і імпарт капіталаў і інвестыцыйнай прадукцыі. Заяўлена наконт таго, каб адмяніць падаткі і мытныя пошліны на экспарт усіх відаў тавараў і паслуг, а таксама ўсе экспартныя квоты і ліцэнзіі, за выключэннем строга абмежаванага спісу тавараў. З другога боку, у «Напрамках...» даволі яскрава прасочваецца задума любым шляхам прыцягнуць у рэспубліку замежных прадпрымальнікаў, заходніх інвестараў, зняць для іх рознага роду абмежаванні, нават дапусціць да прыватызацыі...

Шчыра сказаць, у апошнім выпадку нялёгка нам будзе з імі цягацца. І тым не менш, усе гэтыя меры прадыктаваны жыццём. Нягледзячы на апошнія змены, наша эканоміка паранейшаму была па сутнасці закрытай, варылася ва ўласным саку. Сусветная ж практыка, з аднаго боку, і сумны вопыт былога Саюза — з другога, пераканаўча даказалі, да чаго прыводзяць, адпаведна, адкрытасць эканомікі і яе поўная адарванасць, ізаляванасць ад іншых эканомік. Мы гэтыя горкія плады і пажынаем цяпер. І яшчэ, відаць, доўга будзем пажынаць. Прынамсі, мы яшчэ не так даўно баяліся (многія і цяпер баяцца), што капіталісты скупяць нас на корані. А аказалася, што нікому і не патрэбны, бо нас да ўсяго ж трэба яшчэ і карміць...

Здаецца, нарэшце пэўныя захады да інтэграцыі ў сусветную, і перш за ўсё ў заходнееўрапейскую, эканоміку робяцца. Ці пераадолеем толькі сваю сацыялістычную свядомасць?

Іван БАРАНОЎСКІ,
аглядальнік «Звязды».

РАДЫЁФАКТ

В. А. Супранкова — супрацоўніца Інстытута сарбентаў АН Украіны — паведаміла ў інтэрв'ю карэспандэнту праграмы «Радыёфакт» пра паспяховыя выпрабаванні цуда-лекаў украінскіх вучоных. Прымяненне новага прэпарату дазваляе ў 6—8 разоў зменшыць колькасць сарбентаў у арганізме чалавека. Да таго ж павышаюцца ахоўныя функцыі арганізма.

Дырэктар гомельскага завода пускавых рухавікоў Б. М. Жабінскі прапанаваў наладзіць выраб гэтых лекаў на сваёй вытворчасці. Аднак здзіўлены пазіцыяй першага намесніка старшыні Дзяржкамітэта Рэспублікі Беларусь па праблемах Чарнобыля В. М. Бур'яка, які лічыць, што гэта праблема не заслугоўвае ніякай увагі.

Дарэчы, Прэзідэнт Украіны Л. Краўчук у час свайго візіту ў Індыю браў з сабой гэтыя лекі.

***

Як вядома, былы старшыня Сялянскага саюза і адзін з членаў ГКЧП В. Старадубцаў вызвалены з турмы пад падпіску аб нявыездзе. 8-га чэрвеня адвакаты іншых падследчых па справе ГКЧП маюць намер сустрэцца з кіраўніцтвам Вярхоўнага Савета Расіі і перадаць калектыўнае прашэнне аб змяненні меры абмежавання для сваіх падабаронных.

***

Па словах аднаго з чыноўнікаў банка Эстоніі, крона з'явіцца хутка. Але не вырашана пакуль пытанне аб курсе, па якім насельніцтву будуць абменьвацца рублі. Па рознага роду ўскосных даных, ён можа скласці 70—100 рублёў за адну эстонскую крону.

Скептычна настроеныя эканамісты тым часам прадракаюць новай нацыянальнай валюце пагібель у віры інфляцыі. Але ў цяперашняй сітуацыі, відаць, верх бяруць палітыкі. Для іх увядзенне нацыянальнай валюты можа стаць своеасаблівым уваходным білетам у новы парламент, выбары якога адбудуцца сёлетняй восенню.

***

10 чэрвеня ў Малдове будуць уведзены купоны. Як заявіў прадстаўнік нацыянальнага банка рэспублікі, іх ні пры якіх абставінах немагчыма будзе падрабіць. Казначэйскія білеты аддрукаваны на паперы тыпу дзяржзнакаўскай.

***

Прысягу на вернасць народу Беларусі прыняў асабовы састаў Жыткавіцкага раённага аддзела ўнутраных спраў.

Падобныя акцыі неўзабаве пройдуць у іншых райаддзелах міліцыі Рэспублікі.

***

Фестываль музыкі маладой Беларусі пройдзе 17—19 ліпеня ў Рэспубліцы Польшча. Ён будзе насіць назву «БАСОВІЧЫ-92».

У фестывалі прымуць удзел беларускамоўныя рок- і поп-гурты, а таксама вядомыя барды. Для пераможцаў фестывалю ўстаноўлены немалыя грашовыя прызы.

А можа, Масква проста не ўспрымае нас усур'ёз?

Беларусь — адзіная з усіх дзяржаў СНД, якая дамовілася з Генеральным штабам Аб'яднаных Узброеных Сіл аб падзеле воінскіх часцей, што знаходзяцца на яе тэрыторыі, на Аб'яднаныя стратэгічныя сілы, падначаленыя Генштабу СНД, і рэспубліканскія ўзброеныя сілы.

У канцы красавіка закончыліся перамовы паміж дэлегацыяй камандавання АУС, якую ўзначальваў генерал-палкоўнік П'янкоў, і дэлегацыяй Рэспублікі Беларусь на чале са старшынёй Камісіі ВС па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю Мечыславам Грыбам. У выніку быў выпрацаваны Пратакол з пералікам часцей, якія ўвайшлі ў састаў Аб'яднаных стратэгічных сіл СНД.

Гэты дакумент быў падпісаны прэм'ер-міністрам Беларусі Вячаславам Кебічам і Галоўнакамандуючым АУС маршалам Яўгенам Шапашнікавым. Пратакол набудзе моц пасля яго ратыфікацыі Радай старшынь дзяржаў СНД. Але фактычна гэты дакумент працуе ўжо зараз.

Чаму менавіта Беларусь першай здолела дамовіцца з Генштабам? На гэты конт могуць быць розныя меркаванні. Магчыма, у Маскве настолькі звыкліся бачыць праявы лаяльнасці з боку Беларусі, што не заўважаюць, як Мінск за спіной Украіны крок за крокам паўтарае яе шлях. Магчыма, Масква проста не ўспрымае Беларусь сур'ёзна: нават у якасці самай мілітарызаванай дзяржавы Еўропы наша рэспубліка не здольна пагражаць інтарэсам Расіі. Дарэчы, С. Шушкевіч, выступаючы перад навучэнцамі Беларускай акадэміі кіравання, паведаміў, што адразу пасля таго, як Беларусь, кіруючыся сваім нейтралітэтам, не падпісала ў Ташкенце Пагаднення аб калектыўнай бяспецы, у беларускіх воінскіх часцях, у прыватнасці Віцебскай дывізіі ПДВ, з'явіліся прапагандысты з ведамства Шапашнікава, якія вялі агітацыю за адзіную армію. Па словах С. Шушкевіча, Беларусь выказала пратэст, і Генштаб АУС СНД прызнаў сваю памылку.

На думку старшыні парламенцкай падкамісіі па абароне Леаніда Прывалава, якую ён выказаў у гутарцы з карэспандэнтам «Независимой газеты», перамовы з дэлегацыяй Генштаба праходзілі канструктыўна. З яе боку не было пярэчанняў наконт лёсу воінскіх часцей Беларускай ваеннай акругі і значнай колькасці часцей цэнтральнага падпарадкавання—яны адышлі да рэспубліканскіх узброеных сіл. Але адбылася дыскусія аб будучай прыналежнасці Віцебскай паветрана-дэсантнай дывізіі, палка транспартнай авіяцыі, Пінскага навучальнага цэнтра ВМФ, ваеннага медыцынскага склада і некаторых іншых фарміраванняў. Але ў выніку ўзяў верх пункт гледжання беларускага боку.

Дарэчы, у газеце «Свабода» № 5 з'явіўся за маім подпісам матэрыял «Беларускае войска — 130 тысяч чалавек». На праверку высветлілася, што гэта адвольная кампіляцыя артыкула «Белорусская армия приобрела очертания» в «Независимой газете» от 6.05.92. Прычым нідзе няма спасылкі на крыніцу. Ніякіх артыкулаў у гэтае выданне я не аддаваў і ніхто не ўзгадняў са мной або з рэдакцыяй «НГ» права на перадрук без спасылкі на крыніцу. Але мала таго, што газета «Свабода» парушыла аўтарскае права, яна яшчэ і сказіла змест арыгінала, прыпісаўшы дэпутату Л. Прывалаву тыя словы, якіх ён не казаў. У прыватнасці, «Свабода» піша: «Як выказаўся старшыня падкамісіі ВС па абароне дэпутат Л. Прывалаў, «на ўсякі выпадак мы забралі адзін полк бамбардзіроўшчыкаў», у якім, па яго словах, «самыя сучасныя мадэлі самалётаў». У публікацыі ж «Независимой газеты» ясна сказана, што гэтыя словы належаць «прадстаўніку парламенцкай камісіі па абароне», прозвішча якога не называецца. Спасылка на Леаніда Прывалава ёсць ніжэй, але зусім з іншай нагоды. Між іншым, самыя сучасныя мадэлі самалётаў ёсць не толькі ў беларускім бамбардзіровачным палку, як мяркуе «Свабода», а і ва ўсіх авіяцыйных часцях, што адышлі да рэспублікі. Прыйдзецца падаваць на газету «Свабода» ў суд за парушэнне аўтарскіх правоў і скажэнне фактаў. Але вернемся да асноўнай тэмы артыкула.

У выніку дасягнутай дамоўленасці на тэрыторыі Беларусі застаецца значная групоўка стратэгічных сіл, падначаленая камандаванню АУС СНД.

У выніку падпісання Пратакола аб падзеле воінскіх часцей Беларусь у адну гадзіну ператварылася ў самую мілітарызаваную дзяржаву Еўропы. Колькасць узброеных сіл рэспублікі зараз складае 130 тысяч чалавек. Да беларускага войска практычна поўнасцю адыдуць часці сухапутных войск і паветранай абароны, за выключэннем некаторых навучальных цэнтраў. У рэспубліканскія Узброеныя Сілы ўвойдзе пераважная большасць знішчальнай і знішчальна-бамбардзіровачнай авіяцыі, адзін полк бамбардзіроўшчыкаў, полк транспартнай авіяцыі, ужо памянёная Віцебская дывізія ПДВ і некаторыя іншыя фарміраванні.

Але УС Беларусі будуць скарачацца. У перспектыве мяркуецца мець армію колькасцю 60—70 тысяч чалавек. Аднак у адпаведнасці з ваеннай дактрынай пераходнага перыяду колькасць УС пакуль будзе скарочана «толькі» на 40% і складзе 90 тысяч чалавек.

Што датычыцца пытання фінансавання УС, то, нягледзячы на магчымасць абысціся без закупак узбраенняў у бліжэйшыя 2—3 гады, расходы толькі на ўтрыманне такой вялікай арміі складуць каля 15 млрд. рублёў. Гэта больш за тыя 8 млрд. руб., якія закладзены ў Дзяржбюджэт Беларусі на гэты год, і асігнаванні на абарону прыйдзецца павялічваць. Але гэта ўдвая менш за тыя 30 млрд. руб., што патрабаваў Генштаб АУС СНД у аб'яднаны ваенны бюджэт напярэдадні кіеўскай сустрэчы на вышэйшым узроўні.

Ігар СІНЯКЕВІЧ,
уласны карэспандэнт «Независимой газеты» (для «Звязды»).

ЧАМУ І ЯК БУДУЦЬ ВУЧЫЦЬ ГРАМАДЗЯН НЕЗАЛЕЖНАЙ БЕЛАРУСІ

На пытанні карэспандэнта агенцтва «Інтэрфакс» адказвае міністр народнай адукацыі Рэспублікі Беларусь Віктар ГАЙСЁНАК.

— Віктар Анатольевіч, Беларусь абвясціла сябе незалежнай дзяржавай. Цяпер яна мае права самастойна, без якіх-небудзь узгадненняў ва ўжо неіснуючым цэнтры, вырашаць свой лёс. Як гэта адбілася і адаб'ецца на становішчы спраў у галіне народнай адукацыі?

— Мы пачалі распрацоўку нацыянальнай сістэмы адукацыі праз рэфармаванне старой.

На мой погляд, перамены ў сістэме адукацыі ў значнай ступені павінны вызначаць тыя напрамкі ў народнай гаспадарцы, якія жыццёва неабходныя незалежнай беларускай дзяржаве. Напрыклад, рэспубліка адчувае цяжкасці ў сувязі з недахватам сыравіны і энерганосьбітаў для добра развітай у нас галіны — машынабудавання. А нетры ж нашы, аказваецца, казачна багатыя! Значыцца, патрэбны свае прафесіяналы-геолагі, «светлыя галовы» ў галіне рэсурса- і энергазберажэння. Фактычна сам-насам засталася Беларусь з чарнобыльскай бядой. Значыцца, патрэбны вучоныя-эколагі адпаведнага профілю. А колькі патрэбна зрабіць нам у сельскай гаспадарцы, іншых галінах!

У нас назіраецца найвастрэйшы дэфіцыт эканамістаў. Цяпер усе 33 ВНУ рэспублікі рыхтуюць толькі 10 працэнтаў спецыялістаў гэтага профілю ад агульнай колькасці выпускнікоў. А трэба было б 20, а то і 30 працэнтаў. Мала рыхтуюць у Беларусі прафесіяналаў у галіне знешнеэканамічнай дзейнасці. А без іх незалежнай дзяржаве ніяк не абысціся. Толькі пачынаем рыхтаваць сваіх беларускіх дыпламатаў. Яны таксама патрэбны самастойнай рэспубліцы. Затое інжынераў у нас — хоць адбаўляй. 40 працэнтаў усіх выпускнікоў рэспубліканскіх ВНУ. А ў развітых заходніх краінах усяго толькі каля 20 працэнтаў. Я не хачу сказаць, што мы слепа павінны пераймаць замежныя сістэмы адукацыі. Аднак сёе-тое пераняць адтуль, думаю, варта.

— Напрыклад, што?

— Хоць бы адмовіцца ад цяперашняй так званай «бясплатнай» адукацыі. Дарэчы, сапраўды бясплатнай яна ніколі не была: сродкі на ўтрыманне навучальных устаноў спаганяюцца з усяго насельніцтва праз падаткі. Але чаму чалавек, які не жадае сам вучыцца ў інстытуце, фактычна павінен са сваёй кішэні аплачваць вучобу зусім незнаёмых яму людзей?

— Але плаціць за вучобу ў ВНУ, відаць, будзе не кожнаму па кішэні...

— Безумоўна. І для такіх грамадзян лічу неабходным увесці спецыяльную дзяржаўную сістэму крэдытавання. Банк мог бы прадастаўляць пазыку, якую студэнты паступова выплачвалі б на пэўных, зразумела, не «драконаўскіх» умовах. Гэта дасць людзям роўныя, як, дарэчы і цяпер, стартавыя магчымасці ў жыцці. Не варта, на мой погляд, браць плату за вучобу ў звычайных сярэдніх школах. Класа, прыкладна, да дзевятага. Далей, у ПТВ, тэхнікумах і ВНУ, за вучобу трэба плаціць. Упэўнены, што гэта дасць станоўчы эфект. Прынамсі, чалавек за свае «кроўныя» сапраўды будзе імкнуцца добра вучыцца, не будзе прагульваць аплачаныя з яго ўласнай кішэні заняткі.

— Незалежная Беларусь, мяркуючы па ўсім, не ўяўляе сваёй будучыні без рынку. Наколькі я зразумеў, вы маеце намер яго ствараць і ў галіне адукацыі. Якія яшчэ навінкі, акрамя вышэй памянутых, вы збіраецеся ўводзіць, бадай, у самым важным на сённяшні дзень напрамку — прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі?

— Цяперашняя сістэма ПТВ зусім не адпавядае патрабаванням сённяшняга дня і ў тым выглядзе, у якім знаходзіцца цяпер, абсалютна, на мой погляд, непрыдатная ва ўмовах рыначных адносін.

Па-першае, як правіла, нашы ПТВ рыхтуюць спецыялістаў занадта вузкага профілю, не даюць магчымасці навучэнцу авалодваць адразу некалькімі сумежнымі спецыяльнасцямі, як гэтага патрабуюць законы рынку. Але павінен адзначыць, рэальныя зрухі ў гэтым напрамку ўжо адбыліся. Жлобінскае ПТВ, напрыклад, пачало рыхтаваць фермераў — людзей, якія валодаюць практычна ўсімі сельскагаспадарчымі прафесіямі, якія могуць спатрэбіцца ў фермерскай дзейнасці.

Па-другое, дазволю сабе ўзяць пад сумненне неабходнасць прадастаўлення навучэнцам ПТВ сярэдняй адукацыі. Перакананы, дамінаваць тут павінна ўсё ж прафесіянальнае. Мэта ПТВ—падрыхтаваць маладога спецыяліста такога ўзроўню, які дазволіў бы яму з максімальнай выгадай для яго самога «прадаць» сябе працадаўцу.

Па-трэцяе, лічу неабходным у самы бліжэйшы час перагледзець профільную арыентацыю нашых ПТВ. Яна, на маю думку, не адпавядае ўнутраным патрэбам Беларусі.

Акрамя таго, бурнае развіццё знешнепалітычнай і знешнеэканамічнай дзейнасці нашай незалежнай рэспублікі патрабуе шмат перакладчыкаў. Іх на Беларусі рыхтуе толькі інстытут замежных моў. Лічу, што гэтага зусім недастаткова. Неабходна ў бліжэйшы час адкрыць некалькі ПТВ, якія рыхтавалі б «тлумачоў» для чыста тэхнічнай работы ў розных СП, дзяржаўных установах, прыватных фірмах.

— З развалам СССР роля рускай як мовы міжнацыянальных зносін у Беларусі фармальна пачынае страчваць сваё значэнне. Па просьбах бацькоў у некаторых школах спыняецца выкладанне на рускай мове. Ці будзе ва ўпамянутых вамі ПТВ і Беларускім інстытуце замежных моў вывучацца руская як адна з замежных моў?

— Магчыма калі-небудзь і будзе. Але не ў бліжэйшыя гады. Зусім з вамі згодны, што фармальна пазіцыі рускай мовы ў нашай рэспубліцы ў святле апошніх палітычных рашэнняў значна пахіснуліся. Аднак трэба зыходзіць з жыццёвых рэалій: адразу цалкам перайсці на беларускую мову насельніцтва рэспублікі не ў стане. З цягам часу сітуацыя можа змяніцца. Для гэтага многае трэба зрабіць. Сёе-тое ўжо робіцца. Так, у сярэдніх школах значна павялічваецца колькасць заняткаў па беларускай мове і літаратуры. Дарэчы, я лічу, што ў сярэдніх школах рускую мову трэба вывучаць з 4-га, а не з 1-га, як цяпер, класа. Дзецям цяжка асвойваць адразу дзве складаныя мовы. Актыўна вядзецца работа па стварэнню новых, беларускіх падручнікаў па розных дысцыплінах.

— Але яны, здаецца, былі і раней.

— Гэта былі звычайныя копіі агульнасаюзных падручнікаў, толькі на беларускай мове. Цяпер жа распрацоўваюцца сапраўды беларускія падручнікі і метадычныя дапаможнікі па літаратуры, гісторыі і многіх іншых прадметах з улікам нашых нацыянальных асаблівасцей.

— Але тут жа, напэўна, узнікае мноства праблем. Дзе, на чым і на якія сродкі друкаваць гэтыя падручнікі? Кошт паперы і паліграфічных паслуг цяпер проста астранамічны!

— Сапраўды, на сённяшні дзень гэта адна з асноўных нашых праблем. Раней падручнікі ў Беларусь прыходзілі па размеркаванню цэнтральных органаў з Расіі, а друкаваліся ва ўжо неіснуючай ГДР. Цяпер з падручнікамі цяжка. Кошт асобных экзэмпляраў даходзіць да 100 рублёў за адну кнігу. Калі ў 1991 годзе мы затрацілі на набыццё падручнікаў каля 10 мільёнаў рублёў, дык цяпер давядзецца раскашэльвацца ўжо на 500 мільёнаў. А ведаеце, колькі цяпер будзе каштаваць звычайная школьная дошка? Да 10 тысяч рублёў! Мы спрабуем знайсці выйсце са становішча, але не заўсёды гэта ўдаецца. Сітуацыя з матэрыяльна-тэхнічным забеспячэннем школ пакуль вельмі складаная. Крытычная сітуацыя склалася са школьнай мэбляй. Школы не ў стане яе купляць, і вытворцы яе пагражаюць спыніць выпуск мэблі, змяніць профіль. А што будзе далей? Не меншая праблема ў працэсе станаўлення беларускай нацыянальнай школы — кадравая. Большасць настаўнікаў не гатовы выкладаць на беларускай мове. Трэба ў самы бліжэйшы час праводзіць іх масавую перападрыхтоўку. Гэта вельмі складана.

— Я чуў пра ваш намер правесці рэарганізацыю апаратаў Міністэрства народнай адукацыі і мясцовых упраўленняў. Гэта праўда?

— Так. Перш за ўсё, павінны змяніцца функцыі міністэрства. Яно, на мой погляд, павінна стаць аналітычным цэнтрам, каардынатарам і памочнікам навучальных устаноў. Зыходзячы з гэтага, супрацоўнікі ўсіх «начальніцкіх» структур нашай сістэмы будуць набірацца ў штат выключна пад канкрэтную справу, якую-небудзь канкрэтную праграму. Гэта даўно стала нормай ва ўсім цывілізаваным свеце, куды мы збіраемся інтэгрыравацца. Для гэтага сістэме адукацыі незалежнай Беларусі трэба будзе прыняць некаторыя міжнародныя стандарты. Напрыклад, ужо з новага навучальнага года па некаторых спецыяльнасцях у БДУ ўводзяцца дзве акадэмічныя ступені—бакалаўра і магістра. У рэспубліцы адкрываецца мноства ліцэяў, гімназій, каледжаў. Паўсюднае ўкараненне розных форм вучобы лічу неабходным. Грамадзянін павінен мець магчымасць выбраць найбольш прыдатную для сябе.

Калі мы сапраўды хочам, каб узровень падрыхтоўкі ў нашых навучальных установах быў не горшы, чым ў амерыканскіх, германскіх ці якіх-небудзь іншых, нам трэба многае перагледзець у нашай свядомасці, адысці ад многіх стандартаў, пераняць усё лепшае з таго, што маюць сістэмы адукацыі іншых краін.

Гутарыў **Вячаслаў ЗЯНЬКОВІЧ.**

Ужо больш месяца ў калгасе «Перамога» Бярэзінскага раёна пасуць жывёлу на летніх пашах. Кармоў з восені ў гаспадарцы было нарыхтавана дастаткова. Але ж ніякі нарыхтаваны ў запас корм не заменіць жывёле маладую сакавітую зеляніну. З пераходам на пашавы перыяд, натуральна, адразу ж павялічыліся надоі малака.

Трэці сезон пасе калгасны статак Іван Пятровіч ГАЙДУКОЎ, змяніўшы рычагі трактара на доўгую пастухоўскую пугу. Сюды ён прыехаў з Урала, услед за сёстрамі, што перасяліліся на Беларусь, ды так і застаўся. І ўжо больш за дзесяць гадоў працуе ў калгасе.

Фота Юрыя БОНДАРАВА.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

ЗАКОН, ПА ЯКОМУ ВЫДАДУЦЬ ПЕНСІЮ

Гэтага дакумента чакалі з такім нецярпеннем, як, відаць, ніводнага іншага. І перш-наперш ветэраны вайны і працы, пенсіянеры, інваліды — адным словам, тыя, чыё жыццё і далейшы лёс у многім залежаць ад таго, як будзе выконвацца і дзейнічаць Закон Рэспублікі Беларусь «Аб пенсіённым забеспячэнні». І хоць уступіць у дзеянне толькі з 1 студзеня 1993 года, зусім не лішнім будзе сказаць аб тым, што ён прынясе той катэгорыі насельніцтва, дзеля якой распрацоўваўся і якая больш за ўсё ў ім зацікаўлена, адчувае патрэбнасць.

— Чым вызначаецца новы Закон, якія яго характэрныя асаблівасці і перавагі ў параўнанні з пенсіённым заканадаўствам, што пакуль працягвае дзейнічаць цяпер? З такога пытання пачалася наша размова з начальнікам упраўлення пенсій і дапамог Міністэрства сацыяльнага забеспячэння РБ **Уладзімірам Іванавічам ЖЫШКЕВІЧАМ.**

— Відаць, не памылюся, калі скажу, што па свайму аб'ёму (у 11 раздзелах налічваецца 96 артыкулаў), той важнасці і шырокаму колу пытанняў такі Закон у нашай рэспубліцы прыняты ўпершыню. Уключаны цэлы шэраг прынцыпова новых нормаў і палажэнняў, якіх наогул не было ў адпаведных саюзных заканадаўчых актах. Так, расшырана кола тых, хто мае права на пенсію па ўзросту на льготных умовах. З 1 студзеня наступнага года на 5 гадоў раней набудуць яго маці ваеннаслужачых, якія загінулі пры выкананні сваіх армейскіх абавязкаў, а таксама інваліды з дзяцінства. Павялічаны базавыя размеры пенсій па інваліднасці: на 20 працэнтаў для I групы і на 10 — для II і III груп. Адчувальна павышаны мінімальныя выплаты з выпадку страты кармільца. Напрыклад, на кожнага непрацаздольнага члена сям'і яны вызначаюцца ў размеры 30 працэнтаў сярэднямесячнага заработку кармільца, але не менш чым 100 працэнтаў мінімальнай пенсіі па ўзросту. Максімальна спрошчаны і уніфіцыраваны надбаўкі да пенсій і іх павышэнне па ўсіх катэгорыях, што выгадна адрознівае гэты Закон ад тых заканадаўчых актаў, якія дзейнічаюць цяпер.

Вось толькі некаторыя новаўвядзенні і перавагі гэтага дакумента. Але адначасова варта сказаць і аб тым, што яго нельга разглядаць неяк адасоблена.

— Цікава, чаму? Што тут маецца на ўвазе?

— Ды таму, што ён не будзе дзейнічаць сам па сабе, а цесна пераплятаецца з прынятымі законамі аб індэксацыі, інвалідах, ветэранах, а таксама з тымі, якія яшчэ набудуць юрыдычную сілу. Гэта, напрыклад, закон аб дапамогах сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, падзаконныя акты, некаторыя іншыя пастановы і дакументы, над якімі зараз вядзецца ўзмоцненая работа.

Наогул Закон закране інтарэсы 2,3 мільёна пенсіянераў і больш за 200 тысяч чалавек, якія чакаюць «апошняга званка» перад выхадам на заслужаны адпачынак. Самая ж шматлікая катэгорыя (78 працэнтаў) — пенсіянеры па ўзросту. Каму не вядома, які нялёгкі зараз час, але ўсе змяненні, закладзеныя ў новым дакуменце, на тое і накіраваны, каб значна павысіць жыццёвы ўзровень гэтых людзей. Паводле папярэдніх падлікаў, расходы на выплаты ім павялічацца больш чым у 2 разы.

— Усё гэта, вядома, добра. Але скажыце, Уладзімір Іванавіч, як пры назначэнні пенсій, іх пераразліку ўгнацца за пастаянным ростам цэн і адпаведна павышэннем зарплаты? Што, гэты марафон будзе працягвацца?..

— Будзем спадзявацца, што яго ўдасца прыпыніць і наогул спыніць, калі стабілізуецца эканоміка і трывала стане на ногі. А пакуль даводзіцца прымаць тыя рэаліі, якія падкідвае жыццё.

Найбольш складанай праблемай, якая павінна быць вырашана пры ўвядзенні Закона ў дзеянне, з'яўляецца пераразлік раней назначаных пенсій. Нікому не навіна і не сакрэт, што пераважная большасць іх вызначалася ва ўмовах адносна невысокіх тэмпаў росту заработнай платы. Вось чаму пры рэзкім павелічэнні яе абсалютных размераў у апошні час фактычны заработак, узяты тады для налічэння пенсій, не адпавядае сённяшняму ўзроўню аплаты працы. Да таго ж многім ветэранам да гэтага часу не было асаблівай неабходнасці ўлічваць поўны працоўны стаж: ён ніколькі не ўплываў на размер пенсіі. Таму ў многіх проста «выпалі» гады працы ў даваенны і ваенны час, работа ў калгасах і саўгасах да 1965 года, выяўляецца шмат іншых розных выпадкаў. Менавіта з мэтай, каб нічога не забыць, не ўпусціць, цяпер і пераглядаецца літаральна кожная пенсіённая справа. Уяўляеце, які дадатковы аб'ём работы наваліўся на спецыялістаў сацзабеспячэння?! А ім жа неабходна выконваць і свае пастаянныя, штодзённыя абавязкі, якіх таксама шмат. А возьмем бясконцыя змены памераў мінімальных пенсій. Не паспеем зрабіць адзін пераразлік, як трэба брацца за чарговую арыфметыку. На жаль, нашы заканадаўцы ніяк не хочуць зразумець гэтага і не лічацца з намі. Паспешліва, у апошні момант прымаюць рашэнне, вызначаюць гранічна кароткі тэрмін — і неадкладна выконвайце. У выніку што? Проста фізічная немагчымасць своечасова зрабіць пераразлік пенсій і самае недаравальнае — затрымкі з іх выплатай, ад чаго церпяць перш-наперш тыя ж пенсіянеры, інваліды. Так што ў гэтай жыццёва важнай справе таксама павінна быць нейкая паслядоўнасць і разумная стабільнасць.

— Многія аўтары пісьмаў скардзяцца на тое, што цяпер мінімальная пенсія ўстанаўліваецца і тым, хто мае вялікі працоўны стаж, і тым, хто ўсё жыццё біў лынды, адсядзеўся ў цяньку. Хіба ж гэта правільна, справядліва?

— Не, гэта зусім не так. Тыя, хто шмат і шчыра папрацаваў, законам не абыдзены і не пакрыўджаны. (Скажам, артыкулы 23, 68—70 рэгулююць размеры пенсій, даюць магчымасць людзям атрымліваць іх дастаткова высокія — ад 55 да 75 працэнтаў свайго былога заработку. І гэты ўзровень будзе пастаянна падтрымлівацца). А што датычыць мінімальнай пенсіі па ўзросту, то яна ўстанаўліваецца ў размеры 100 працэнтаў мінімальнай заработнай платы, вызначанай заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. Затое ў артыкуле 24-м дакладна сказана: «Асобам, якія не маюць дастатковага для назначэння поўнай пенсіі стажу работы, яна налічваецца прапарцыянальна наяўнаму стажу, але не менш 50 працэнтаў, а маці-гераіням — не менш 100 працэнтаў мінімальнага размеру пенсіі па ўзросту».

Я разумею, што больш за ўсё нездаволенасць выказваюць тыя, каго пазбавілі персанальных саюзных і рэспубліканскіх пенсій. Гэтыя людзі і нам падкідваюць нямала работы. Але яшчэ з часоў рымскага права існуе ісціна: «Закон суровы, але гэта — закон». Поўнасцю згодзен, што праблема тут ёсць, і яна сур'ёзная. Пенсія павінна быць у прамой залежнасці і ад працоўнага стажу, ад колькасці і якасці працы. Мінімальныя ж выплаты ўстаноўлены з той мэтай, каб падтрымаць тых, хто ўжо не можа займацца камерцыйнай, прадпрымальніцкай, творчай, іншай якой-небудзь эфектыўнай дзейнасцю. А зроблена гэта з гуманнага, а не з эканамічнага пункту погляду. І да такіх людзей, пакрыўджаных лёсам, варта ўсім аднесціся з разуменнем і талерантнасцю.

— І ўсё ж як бы там ні было, перад сённяшнім рынкам, яго дзікімі цэнамі самымі безабароннымі апынуліся пенсіянеры. Ці ж не так?

— Але ж рэаліі кожнага чалавека трэба супастаўляць з магчымасцямі дзяржавы. Калі сёння кожнаму пенсіянеру да яго штомесячнай выплаты прыплюсаваць нават па 10 рублёў (хоць гэта ж зусім мізэр), то агульная сума па рэспубліцы складзе 23 мільёны рублёў. Парайце, дзе іх узяць, калі бюджэт не дастатковы?

Так, новы Закон дае перадумовы да пераходу на індывідуальнае пенсіённае страхаванне, аднак гэта праблема не можа быць вырашана ў рамках толькі пенсіённага заканадаўства. Для гэтага неабходна рэформа заработнай платы. Тады адлічэнні ў фонд сацыяльнай абароны насельніцтва рэспублікі, з якога будуць выплачвацца пенсіі, праводзіліся б з заработку, налічанага канкрэтна рабочаму, калгасніку, служачаму, а не з агульнага фонду аплаты працы прадпрыемства, установы ці арганізацыі. На маю думку, гэта было б і правільна, і справядліва.

Гутарыў **Іван БРАЛКА.**

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

Эфект паддоследнай лягушкі

У ЧЫМ сутнасць гэтай з'явы ведаюць не толькі французы. Каб хто з'явіўся такі жорсткі, што наважыўся б зварыць жывую лягушку і кінуў яе для гэтага ў кіпень, то нічога не атрымалася б. Лягушка імгненна выскачыла б. Чалавек, узброены марксісцка-ленінскай тэорыяй, пэўна, падышоў бы да гэтай задачы інакш. Ён укінуў бы жывёліну ў посуд з халоднай вадой і пачаў яго павольна падаграваць на агні. Лягушка зварылася б.

Нешта падобнае вось ужо пэўны час адбываецца з нашым грамадствам. Працуюць прадпрыемствы, рэгулярна пастаўляюць прадукцыю ў Расію (асноўны партнёр Беларусі), але грошы адтуль за гэтую прадукцыю не атрымліваюць. Дакладней, атрымліваюць, але з наўмыснай затрымкай на некалькі месяцаў. За гэты час у выніку інфляцыі рубель абясцэньваецца прыкладна напалову, і «працавіты беларус» атрымлівае сваю зарплату за выпрацаваную прадукцыю ў той жа наяўнай грашовай колькасці, але фактычна напалову меншую па кошту. Толькі ён гэтага не ведае, бо верыць свайму наменклатурна - пракамуністычнаму кіраўніцтву, якое «памяркоўна» ідзе «ўслед за Расіяй». Такім чынам, Масква грэе рукі на інфляцыі за кошт Беларусі. Беларускае насельніцтва паступова, няўхільна бяднее, але маўчыць, бо... лягушка варыцца. Адкуль ёй, лягушцы, ведаць, што яе чакае. Як начальства скажа, так і будзе.

«Порвались прежние экономические связи», — з намёкам тлумачаць кіруючыя шыльдбюргеры. Тым часам «связи» ох якія моцныя. Адзін канец гэтай «связи» пятлёй на шыі ў беларуса, другі ў Маскве прывязаны да ручкі друкарскага станка, што штампуе рублі. Пакруціў ручку і... «чык» — задыхаецца «суверэнны».

За апошняга паўгода бачым, што здарылася: беларускія прадпрыемствы сядзяць на картатэцы, а працаўнікі без зарплаты. Масква прытрымала грашовую масу, астатняе зрабілі розныя тэмпы інфляцыі, перакос і розніца ў цэнах і спекуляцыя на гэтых з'явах, узведзеная ў ранг палітыкі.

Нічога не зробіш, давялося прыхільнікам «связи» тэрмінова ўводзіць шматразовыя купоны (разліковыя білеты). Пры гэтым па традыцыі сарамліва замоўчана, што ўвядзенне шматразовых купонаў як часовага сродку для абароны беларускага спажывецкага рынку і як прамежкавага кроку да ўвядзення талера запатрабавала дэпутацкая Апазіцыя БНФ яшчэ ў пачатку 1991 года. Патрабаванні і аргументацыю Апазіцыі іншыя «народныя абраннікі» спаткалі, як звычайна, улюлюканнем. Цяпер вось называюць гэтыя запозненыя шматразовыя купоны часовымі беларускімі грашамі, глядзяць на іх, як на панацэю ад сваёй бязглуздасці.

Панацэі не будзе. Гэта трэба абавязкова падкрэсліць. Разліковыя білеты, безумоўна, могуць палепшыць становішча (асабліва, каб іх выкарыстоўваць крыху інакш, як прапанавана). Але дзеянне іх часовае. Іх станоўчы эфект разлічаны на некалькі месяцаў (у лепшым выпадку да аднаго года). За гэты час трэба падрыхтаваць усё неабходнае для ўвядзення беларускай валюты (у тым ліку і надрукаваць талеры). Гэта велізарнейшая праца. Аб сутнасці яе тут казаць не буду (часткова пра гэта напісана ў нашай канцэпцыі развіцця эканомікі Беларусі). Аднак займацца цяпер неабходна толькі падрыхтоўкай да ўвядзення нацыянальнай валюты, а не новымі пошукамі прамежкавых варыянтаў. Беларусі варта браць прыклад з Эстоніі, дзе гэтая праца грунтоўна пастаўленая, а не, скажам, з Літвы, якая згубіла час якраз на часовых пераходных мерапрыемствах і зараз усведамляе свае пралікі.

Важнейшай часткай дзейнасці па забеспячэнню функцыянавання нацыянальнай валюты з'яўляецца ўладкаванне мытнай службы і дзяржаўнай мяжы па ўсім перыметры Беларусі. Без гэтага нацыянальная валюта не можа існаваць, а праца народа ў выніку ператвараецца ў марнатраўства (бо з яе спажываюць іншыя). Аднак якраз тут робіцца найменш, асабліва на расійскай і ўкраінскай межах, хоць усё трэба прадбачыць і рыхтаваць загадзя.

Суверэнная дзяржава мае аб'ектыўныя законы існавання. Трэба ў першую чаргу пабудаваць інстытуты яе жыццядзейнасці, да якіх адносяцца нацыянальная валюта, войска, мяжа і мытная сістэма, структуры замежных сувязей (пасольствы). Кожны адвачны элемент гэтай структуры дзяржаўнага існавання трэба даводзіць нашым кіруючым шыльдбюргерам і ўсё дарэмна, пакуль само жыццё іх не напалохае і не прымусіць рабіць, як людзі робяць. Зразумела, што нельга правесці рэформы і пабудаваць рынкавую эканоміку, не пабудаваўшы суверэннай дзяржавы. Гэта ўзаемазвязаны працэс. Цяпер ужо лопнула цярпенне, і прыйдзецца вырашаць стаўленне да кіраўніцтва на ўсебеларускім рэферэндуме аб новых выбарах Вярхоўнага Савета.

Аднак ёсць прычына агульная для ўсяго грамадства, якая ўскладняе эканамічна-палітычны крызіс на Беларусі, — гэта нізкая нацыянальна-культурная свядомасць беларусаў, малая сацыяльная актыўнасць людзей. Нацыянальна-культурная свядомасць ёсць аснова кансалідавання нацыі, здольнасці яе да калектыўных стваральных дзеянняў, да самавыжывання і гістарычнага развіцця. Ніякія эканамічныя праграмы неажыццявімыя і ніякія рэформы не спраўдзяцца, калі не адбудзецца культурна-нацыянальнага адраджэння на Беларусі. Культура — аснова эканомікі. Беларусь знаходзіцца ва ўнікальным стане, якога няма ні ў адной краіне СНД. Сутнасць яго ў тым, што беларуская нацыя, якая збіраецца будаваць суверэнную дзяржаву і ствараць рынкавую эканоміку, існуе ў самапрыгнечаным становішчы, у пазіцыі самападаўлення сваёй культуры і нацыянальнай мовы, у стане сацыяльнага самаразбурэння і дэградацыі этнасу. Такая супольнасць няздольная перамагаць грамадскія катаклізмы. Яна аслабленая. Праблема бяспечнага выхаду з чарнобыльскай катастрофы, напрыклад, у такой сітуацыі невырашальная, бо перамагчы катастрофу можа толькі сам народ (грамадства) коштам сваёй высокай самаарганізацыі. Здольнасць да самаарганізацыі ў нацыі з прыгнечанай культурай і неразвітой нацыянальнай свядомасцю мінімальная. Выхад, як гэта ні трывіяльна гучыць, — у духу. Не выпадкова Беларускі Народны Фронт называецца «Адраджэнне». Гэта ключ да гістарычнай перспектывы, да народнага быцця.

Пасля 25 жніўня 1991 года, прызнаюся, я з пэўнай асцярожнасцю назіраў за паводзінамі ўладнай наменклатуры. Цяпер пераканаўся (хоць і адразу было зразумела), што дарэмныя былі мае засцярогі. Справа ў тым, што тэарэтычна беларуская камнаменклатура мела рэдкую магчымасць адным махам адкінуць БНФ на перыферыю палітыкі. Для гэтага ёй, трымаючы ў руках усю ўладу, варта было толькі рэальна стаць на пазіцыі нацыянальна-культурнага адраджэння і нацыянальнага будаўніцтва суверэннай беларускай дзяржавы па прыкладу расійскай, украінскай, малдаўскай і іншай наменклатуры. Народнаму Фронту было б тады вельмі няпроста змагацца за дэмакратычныя рэформы з такой мабільнай наменклатурай. Аднак беларуская наменклатура, выхаваная на нацыянальна-нігілістычнай ідэалогіі і антынародных традыцыях КПБ—КПСС, аказалася па сваёй прыродзе няздольнай да мадэрнізацыі і рашучых палітычных паваротаў. Пастава яе парадаксальная, супярэчлівая і кансерватыўная. Яна, гэтак жа, як раней КПБ—КПСС, імкнецца ажыццяўляць манапалістычную ўладу ў нацыянальнай дзяржаве, з'яўляючыся адначасна магільшчыкам нацыі.

«Францыя — гэта французская мова», — сказаў нядаўна адзін французскі грамадска-палітычны дзеяч, прыехаўшы на Беларусь. Французы яшчэ мала ведаюць пра справы ў нашым гаспадарстве. Але на Захадзе няма дзяржаўных функцыянераў, што не ведалі б ці, тым больш, ненавідзелі б сваю нацыянальную мову. Нават вар'ятаў не існуе з такімі комплексамі. Вяртанне ў Еўропу без гуманітарных і культурных каштоўнасцей нацыі немагчымае. Месца такой страчанай супольнасці на задворках цывілізацыі. Вядома, беларускую экспартнаменклатуру гэта не хвалюе, што сведчыць пра зыбкасць яе стану, дачаснасць існавання, пра наканаванасць яе гібелі, хоць шлях Беларусі будзе нялёгкі.

Паводзіны Вярхоўнага Савета цяпер, напярэдадні рэферэндуму, нагадваюць дзеянні дрэннай футбольнай каманды, якая вядзе бязадрасную адбойную гульню. Прапануецца прыняць Закон аб прыватызацыі і — не прымаецца. Навошта? Наменклатурная ж «прыхватызацыя» і так ідзе паспяхова. Тады прапануе Апазіцыя Народнага Фронта праект закона аб прыватнай уласнасці на зямлю. Не трэба такога закона, — вырашылі «народныя абраннікі». Затым выносіць БНФ праект закона аб карупцыі. Але не патрэбны гэтым «народным абраннікам» і такі закон. Яшчэ чаго, і так адны непрыемнасці. Тады прапаноўвае Апазіцыя праект рэформы Вярхоўнага Савета. Але і рэфармавацца дэпутаты-наменклатуршчыкі таксама ня хочуць. І рэферэндуму не жадаюць, і рэформаў баяцца, і «языка не хацят». А калі прапанавалі «парламенту» прыняць прысягу на вернасць народу і дзяржаве Беларусь у нававыбранага міністра абароны, «народныя абраннікі» ажно рукамі замахалі — «не нада». Ну і ну, як кажуць, слоў няма. Перафразуючы Купалу — а чаго ж бы захацелася ім, сляпым, глухім? ... Пытанне для псіхолага.

Тым часам сыплецца пясок, абсыпаецца, растуць цэны, пашыраецца карупцыя, распадаецца навука, культура, мараль, людзі пачынаюць самі захопліваць зямлю, гоpшыцца, злавацца. Ці паспеюць зварыць лягушку адкормнікі КПСС? Прытым памяркоўна, каб згода ды кансалідацыя. Як кажуць — высветлім на рэферэндуме. А пакуль што хораша варымся, спадары.

Зянон ПАЗЬНЯК,
народны дэпутат Беларусі.

АД РЭДАКЦЫІ.

Публікуючы артыкул лідэра апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце Зянона Пазьняка, рэдакцыя спадзяецца на чытацкі рэзананс, на шырокую дыскусію эканамістаў, палітолагаў, грамадскіх дзеячаў аб шляхах выхаду краіны з эканамічнага і палітычнага крызісу.

Мусім зазначыць: катэгарычнасць многіх ацэнак, выказаных у артыкуле З. Пазьняка, на нашу думку, не можа лічыцца слушнай. У прыватнасці, сцвярджэнне аб тым, што Расія рабуе Беларусь, зацягваючы аплату паставак і выйграючы на інфляцыі, яўна састарэла. Як вядома, на ташкенцкай сустрэчы лідэраў дзяржаў дасягнута пагадненне аб папярэдняй аплаце ўсіх узаемных паставак.

Спрэчнымі выглядаюць і некаторыя іншыя адназначныя вывады З. Пазьняка, паводле якіх становішча ў сённяшнім беларускім грамадстве паказваецца аўтарам, на нашу думку, знарок спрошчана, схематызавана, без уліку многіх знешніх і ўнутраных фактараў.

Тым не менш «Звязда», з павагай ставячыся да пазіцыі аўтараў, і надалей гатова прадастаўляць свае старонкі не толькі тым, з чыімі меркаваннямі цалкам згодна.

ВЫСТАВЫ

«МАЛАХІТАВАЯ ШКАТУЛКА» — НА ГЕАФАКУ

Біруза сімвалізуе капрыз, апал — зменлівасць і няўстойлівасць, сапфір — наадварот, пастаянства; ізумруд — надзею, тапаз — рэўнасць, сарданік — сямейнае шчасце, алмаз — цнатлівасць...

На выставе-продажы «Таямнічы свет каменя», якая працуе ў музеі землязнаўства геаграфічнага факультэта БДУ, можна прыўзняць заслону над загадкавасцю і магічнасцю каменя.

Выстава арганізавана пры садзейнічанні Геаграфічнага таварыства рэспублікі. Тут прадстаўлены мінералы і горныя пароды ўсіх кантынентаў планеты.

— Вучоныя прыйшлі да высновы,— расказвае супрацоўнік музея Валянціна Смалякова,—што крышталі не толькі запамінаюць, але і перадаюць інфармацыю — зараз, дарэчы, уся суперсучасная тэхніка працуе на крышталях. Дык, магчыма, нашы продкі былі не такія далёкія ад ісціны, калі сцвярджалі, што камяні здольныя вылечваць хваробу і адганяць бяду, ратаваць ад зайздрасці і дрэнных думак, прываражваюць каханага... Між іншым, камяні здаўна былі і сімваламі прафесій: напрыклад, урачам для поспеху ў справе трэба было насіць пярсцёнкі з ізумрудамі, суддзям — з рубінамі, інжынерам — з бірузой. А вось аметыст лічыўся адначасова і салдацкім, і кардынальскім каменем.

Многія наведвальнікі прыходзяць на выставу са сваімі камянямі, каб высветліць альбо ўдакладніць параду. Тут можна зрабіць заказ на выраб упрыгажэнняў з камянёў, якія падыходзяць асабіста вам, ці проста заказаць калекцыйны матэрыял.

Т. ПАДАЛЯК.

РОЗГАЛАС

ВАШЫ ДАЎГІ ВЕРНЕ «СЮРТЭ»

МІНСК. 230 тысяч рублёў прыватным асобам і 950 тысяч — юрыдычным вярнула за месяц сталічнае агенцтва бяспекі «СЮРТЭ». Грошы былі хутка і паспяхова спагнаны з ненадзейных даўжнікоў. Гэтая паслуга агенцтва аказалася настолькі папулярнай, што ў яго зараз адбою няма ад пацярпеўшых крэдытораў.

РАЗАМ — БОЛЬШ ВЫГАДНА?

Узгадніць сваю дзейнасць вырашылі нацыянальныя гандлёва-прамысловыя палаты былых саюзных рэспублік, якія некалькі дзён таму назад у Маскве стварылі адпаведны міжнародны каардынацыйны савет.

— Гэта дапаўтаваны орган, які павінен садзейнічаць як каардынацыі знешнеэканамічнай палітыкі, так і захаванню ранейшых, развіццю новых кантактаў паміж прадпрыемствамі, прадпрымальнікамі былога Саюза, — расказвае старшыня прэзідыума Гандлёва-прамысловай палаты Беларусі У. Лясун. — Такая ардынацыя крайне неабходная. Ні для каго не сакрэт, што ў пераходны да рынку перыяд вельмі проста дзейнічаць у адзіночку, чым увогуле можам нашкодзіць адзін аднаму, калі не будзем узгадняць, напрыклад, цэнавую палітыку. Груба кажучы, нас могуць там абдурыць. Подпісы аб стварэнні каардынацыйнага савета паставілі прадстаўнікі дзевяці рэспублік былога Саюза. Па аб'ектыўных прычынах не ўдзельнічалі Грузія і Таджыкістан. Прысутнічалі прадстаўнікі прыбалтыйскіх рэспублік. Іх подпісы — справа часу. Мы раней гаварылі: разам — лягчэй. А лепш будзе так: разам — больш выгадна.

Зроблены ўжо і першы практычны крок па стварэнню агульнай інфармацыйнай сістэмы, або банка даных. Мы хочам зберагчы агульнапалатную прастору, разам з тым каардынацыйны савет адкрыты і для іншых краін.

Такім чынам, дзелавыя людзі, насуперак некаторым палітыкам, настолькі імкнуцца да супрацоўніцтва. А чаму б і не, калі такое супрацоўніцтва на карысць кожнаму?

«ІНТЭРФАКС» ПЕРАДАЕ:

АБВАСТРЭННЕ АБСТАНОЎКІ Ў ПАЎДНЁВАЙ АСЕЦІІ

Паводле паступаючых з Паўднёвай Асеціі звестак, за мінулую ноч па сталіцы гэтай рэспублікі — Цхінвалі — было выпушчана звыш 500 ракет і снарадаў. У выніку абстрэлу 10 чалавек забіта, 40 — паранена.

Горад акружаны грузінскімі гвардзейцамі. Паводле даных з добра інфармаваных крыніц ва Уладзікаўказе, да Цхінвала сцягнуты 6 танкаў, 15 БМП, 16 БРТ, 5 ракетных установак «Алазань» і «Шылка», 1 установка «Градзік», 8 гаўбіц, прыкладна 2 тысячы гвардзейцаў.

Паводле паведамлення інфармацыйнага камітэта Паўднёвай Асеціі, штурм Цхінвала можа пачацца на працягу гэтага дня. Згодна з яго данымі, за апошнія чатыры дні ў выніку абстрэлаў Цхінвала з боку Грузіі забіты 16 і паранены 60 чалавек.

ПЛЕНУМ РУХУ «ДЭМАКРАТЫЧНАЯ РАСІЯ» ТАК І НЕ ПРЫНЯЎ ПРАГРАМНЫХ ДАКУМЕНТАЎ

Пленум «Дэмакратычнай Расіі», які закончыўся ў нядзелю позна вечарам у Маскве, так і не прыняў праграмных дакументаў руху. Дэкларацыі, заклікаючыя палітычную накіраванасць руху, яго сацыяльную, міжнародную палітыку Расіі, аб адносінах да іншых партый і рухаў нават не разглядаліся з-за няхваткі часу, асноўная частка якога была патрачана на пераадоленне расколу, які намеціўся раней.

Пленуму ўдалося зняць супярэчнасці па трох прынцыповых палажэннях — аб праве прэзідэнта назначаць рэферэндум, аб парадку прыняцця новай канстытуцыі РФ, а таксама аб рэферэндуме аб зямлі.

Большасць удзельнікаў сустрэчы прагаласавала за прадастаўленне прэзідэнту права аб'яўляць рэферэндум, зацвярджэнне асноўнага закона Расіі спецыяльным выбарным сходам, установачым сходам, а таксама за вынясенне на ўсенароднае абмеркаванне пытання аб праве кожнага чалавека валодаць, распараджацца і карыстацца зямлёй.

Паводле рашэння склікаць нечарговы з'езд «Дэмакратычнай Расіі» ў верасні, рэспубліканска-партыйную сістэму гэтага года.

ЕЛЬЦЫН ПРАВЯДЗЕ НАРАДУ З КІРУЮЧЫМ САСТАВАМ УЗБРОЕНЫХ СІЛ РАСІІ

Як стала вядома карэспандэнту «Інтэрфакса», Барыс Ельцын правядзе 9—10 чэрвеня ў Маскве нараду з кіруючым саставам Узброеных Сіл Расіі. На нарадзе будуць абмяркоўвацца праблемы стварэння расійскай арміі і камплектавання яе кіруючага састава. Маркуецца, што Барыс Ельцын пасля нарады падпіша Указ аб назначэннях на 4 вакантныя пасады, што засталіся ў Міністэрстве абароны і Генеральным штабе. Размова ідзе аб намесніках міністра і аб начальніку Генштаба.

Паводле даных, на гэтыя 4 пасады прэтэндуюць 10 кандыдатаў.

УЦЁКІ ВЯЛІКАЙ ГРУПЫ СА СЛЕДЧАГА ІЗАЛЯТАРА ІРКУЦКА

18 асуджаных асоб, якія знаходзіліся пад следствам, уцяклі ў ноч на 8 чэрвеня са следчага ізалятара ў Іркуцку. Падрабязнасці ўцёкаў пакуль невядомыя.

МІНІ-АПЫТАННЕ

РАЗЛІКОВЫЯ БІЛЕТЫ: «ГРОШ ІМ ЦАНА». ПАКУЛЬ...

Два тыдні блукаюць разліковыя білеты Нацыянальнага банка па тэрыторыі Беларусі. Так, блукаюць у пошуках таго гаспадара, які, атрымаўшы іх на рукі, не пастараецца адразу ж ад «мядзведзікаў», «зайчыкаў» і іншых звяркоў пазбавіцца. Пакуль беларускія грошы, на жаль, ні ў кога са спажыўцоў, а тым больш у вытворцаў, вялікім даверам не карыстаюцца. Яно і зразумела: на рынку за іх нічога не купіш, у камісійных крамах таксама, застаецца спадзявацца толькі на тое, што 200 разліковых білетаў у месяц можна будзе пусціць на каўбасу... Сваю чорную справу тут адыгралі і былыя эксперыменты парламента і ўрада з візітнымі карткамі, талонамі і, нарэшце, з аднаразовымі купонамі. Што датычыцца купонаў, дык і сёння некаторыя людзі трымаюць іх на руках па 3000—5000: а раптам спатрэбяцца?

«Дзе гарантыя, што праз тыдзень, месяц, год мы не застанёмся з носам і з залежамі разліковых білетаў, якія спатрэбяцца хіба што на шпалеры», —такая думка вярэдзіць душы многіх жыхароў. Свае меркаванні наконт «беларускіх грошай» выказваюць:

Андрэй Барташоў, інжынер:

— Калі мы ўсё ж такі вырашылі ўвесці ў карыстанне разліковыя білеты, трэба было вызначыць і пералік тавараў, якія можна за іх купіць. Тады, напэўна, і рэйтынг іх быў бы вышэйшы, зразумела адно: пакуль білеты будуць вісець паміж небам і зямлёй—грош ім цана.

Міхась Федарчук, рабочы завода халадзільнікаў:

— Паглядзіце, што зараз робіцца ў магазінах. Прадаўцоў, касірак пакупнікі даводзяць да слёз, патрабуючы ад іх рэшты ў савецкіх рублях. Ніхто не хоча трымаць на руках «ваўкоў». Чаму? Адказ просты: дайце мне і сотням тысяч жыхароў Рэспублікі Беларусь гарантыю, што білеты — не пусты гук, а грошы. Сапраўдныя грошы ва ўсіх дзяржавах свету забяспечваюцца золатам, а ў нас што? Не хапае рублёў, каб выплачваць зарплату, дык нарабілі паперак. Адразу бачна і цывілізаванасць, і дальнабачнасць. Калі добра не растлумачылі нічога, я пакідаю за сабою права на адступленне.

Васіль Гурыновіч, былы афіцэр СА:

— У арміі было лёгка ва ўсім разабрацца. Ёсць загад — патрэбна яго выконваць. Усё ўкладвалася ў схему. Я думаю, што і тут нейкая схема павінна прысутнічаць. Ёсць рашэнне аб уводзе разліковых білетаў, ёсць магазіны, транспарт, кааператыўныя крамы... Чаго няма, дык гэта жадання, напрыклад, у кааператыўных крамах, прымаць да разліку білеты Нацыянальнага банка. Значыць, патрэбна адпаведная пастанова Савета Міністраў, якая прымусіла б «разгулявацца» беларускі рубель. Тады і павага да яго ў людзей з'явіцца.

ЗАПАВЕТАМ ЛЕНІНА—НЕ ВЕРНЫЯ

Калгас «Запаветы Леніна», якім кіруе народны дэпутат Беларусі, кандыдат эканамічных навук Я. Шымчук, перайменаваны ў калгас-аграаб'яднанне «Вінец». Такое рашэнне было прынята на агульным сходзе.

На граніцы зноў трывожна

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

рыш, але ж парушальнікі ў наяўнасці. І затрымалі іх, што называецца, на самай апошняй прыступцы пагранічнага парожка.

А тыднем раней на ўчастку Гродзенскага пагранатрада дазорная група з заставы, дзе начальнікам капітан Станіслаў Рыба, ва ўзаемадзеянні з польскімі пагранічнікамі затрымалі шасцярых грамадзян Пакістана. І там прыкладна такая ж гісторыя: пратэрмінавалі свае візы, а таму вырашылі нелегальна перабрацца ў Польшчу, а адтуль у Германію. Знаёмы почырк? Было б увогуле смешна, калі б не так сумна.

Паколькі следства па гэтых справах яшчэ не скончылася, паведамляць пра нейкія падрабязнасці рана. І ўсё ж, як прыватнай асобе, мне хацелася б задаць некалькі пытанняў. Чаму па нашай суверэннай рэспубліцы вольна разгульваюць парушальнікі? Раней яны некалькі месяцаў раз'язджалі па Расіі, іншых рэспубліках былога Саюза. Аднак за ўласны бедлам няхай іх улады трымаюць адказ перад сваім народам. Але як сталася, што яны прыехалі ў Рэспубліку Беларусь фактычна без дакументаў, бо пратэрмінаваныя візы ў разлік не прымаюцца. А дзе ж наш Камітэт дзяржаўнай бяспекі, адпаведныя службы МУС, доблесныя мытнікі? У любой суверэннай дзяржаве пры ўездзе на яе тэрыторыю спецыяльныя службы правяраюць наяўнасць дакументаў, і ў першую чаргу—візы на ўезд. А мы год як з гонарам называем сябе суверэннай дзяржавай, пад гукі фанфар прымаем вярыцельныя граматы ад замежных паслоў, пасылаем туды сваіх спадароў, а самыя працейшыя, самыя элементарныя правілы забываем. Дык якая ж яна, суверэннасць, калі наша рэспубліка, даруйце, стала прахадным дваром для ўсіх і кожнага? Вось калі бабка вязе ў «белакаменную» паліто ці футра для ўнучкі, ці нейкую іншую рэч, тут законнікі не спяць, хапаюць парушальніцу за руку, ды яшчэ і штрафам аддзячаць. А тое, што да нас могуць у любы час прывезці зброю, наркотыкі ці нейкую іншую трасцу, нікога не хвалюе. Няўжо можна ўсур'ёз прымаць больш чым наіўныя тлумачэнні парушальнікаў, што яны зусім выпадкова апынуліся пад Гродна і Брэстам. А калі гэта спроба праверыць надзейнасць нашых рубяжоў? Ва ўмовах бедламу, што робіцца ў былым Саюзе, проста грэх не скарыстаць магчымасці праклясці надзейную сцяжынку для кантрабандыстаў. Памятаеце, у Петрасяна: «Дайце мне ў арэнду метр дзяржаўнай граніцы...»?

Магчыма, два прыведзеныя факты — выпадковасць? Далібог, не. Як засведчылі ў Галоўным упраўленні пагранвойск пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, апошнім часам колькасць парушэнняў граніцы значна ўзрасла. І што самае трывожнае, пачасціліся спробы вывазу за мяжу антыкварыяту, золата, іншых каштоўнасцей.

Так, 1 чэрвеня на кантрольна-прапускным пункце «Гродна» яфрэйтар Андрэй Чудаў выявіў у адной з замежных машын добра замаскіраваны тайнік. А калі праверылі яго, там аказалася 36 тысяч 600 долараў. Добра, салдат аказаўся вопытным, пільным. А то б значная сума грошай так і паплыла б за кардон.

Праз некалькі дзён у машыне аднаго расійскага грамадзяніна знайшлі розных каштоўнасцей на 180 тысяч рублёў. Да таго ж тут было некалькі вырабаў з серабра прыкладна на 80 тысяч рублёў.

А ў ноч з 25 на 26 мая пры аглядзе аднаго з вагонаў поезда, што ішоў за мяжу, пагранічны нарад выявіў каля 120 старажытных ікон, паводле самых сціплых падлікаў, іх кошт складае больш за 1,5 мільёна рублёў. За мяжой іх цана — на парадак вышэйшая.

У пачатку ўжо гэтага месяца — зноў багаты «ўлоў». На гэты раз спынілі спробу вывезці за мяжу 17 ікон.

І зноў усё тое ж пытанне: чаму хапаем за каўнер у апошнюю хвіліну? Чаму правяраем толькі пры выездзе, а не пры ўездзе? Надзейнасць кантролю вырасла б, як мінімум, удвая.

Вядома, можна спаслацца на тыя адмоўныя вынікі скасавання «шлюбу» паміж былымі рэспублікамі Саюза. Але ж некалі трэба наводзіць парадак. Бо пакуль дэмакраты будуць ваяваць з партакратамі, правыя з левымі, «зялёныя» — з тэхнакратамі, нядоўга згубіць тое нямногае, што маем. Па цаглінцы, па драбінцы разбяруць, расцягнуць усё тое, што збіралі гадамі нашы бацькі і дзяды.

Уладзімір ГОЙТАН.

КАЛІ ВЯРСТАЎСЯ НУМАР

Як паведамілі ў Галоўным упраўленні пагранічных войск пры Савеце Міністраў Беларусі, учора а першай гадзіне ночы зноў была спроба парушыць граніцу. Двух чалавек затрымалі, пошук астатніх працягваецца. І зноў парушальнікі — грамадзяне Пакістана.

102 ГАДЫ—НЕ МЯЖА

У Давыд-Гарадку пражывае Ева Сямёнаўна Астапец, якой споўнілася 102 гады. Жыве яна са сваёй дачкой, якую ўжо таксама, здаецца, можна назваць доўгажыхаркай: 78 гадоў — не жартачкі. Ева Сямёнаўна хоць і не выходзіць за межы двара, але ўсё ж пакуль, дзякуй Богу, з аптымізмам глядзіць на гэты свет.

АД ТАКОГА ЖЫЦЦЯ І ХАМЯК АШАЛЕЕ

БРЭСТ. У горадзе зарэгістраваны «экзатычны» выпадак: ашалеў хамяк. Прычым не абышлося без ахвяр: маленькі звярок пакусаў свайго гаспадара. Той быў вымушаны звярнуцца да ўрача... Як паведаміла адпаведная служба жыллёва-камунальнай гаспадаркі, гэты выпадак, а таксама рост колькасці захворванняў дзяцей мікраспарыяй далі штуршок кампаніі да адлову і адстрэлу бадзяжных сабак і катоў. Ці чакае такі ж лёс і хамякоў — не паведамляецца.

БелаПАН

БУДУЦЬ І НА НАШАЙ ВУЛІЦЫ КАТЭДЖЫ

У камісіі па жыллёваму будаўніцтву, архітэктуры і будаўнічаму комплексу Мінгарвыканкома, падобна, выношваецца «дзіця», асуджанае на ўсеагульную народную любоў...

Размова ідзе аб індывідуальным будаўніцтве, аб тых самых дагледжаных катэджах, што часам фігуруюць у тэлерэпартажах з багатых замежных краін. Наша ж сумна-сканцэнтраванае выбіванне з уласнага дзіравага бюджэту дачных домікаў ужо прымае пагражальныя маштабы.

Катэджы будуць мець «выгляд не Шанхая, а цывілізаванага жылля», — прагназіруе старшыня камісіі Алег Мазго.— Усе 19 тысяч заяў аб забеспячэнні зямельнымі ўчасткамі пад індывідуальнае будаўніцтва будуць задаволены ўжо да восені гэтага года. Катэджы, не парушаючы зялёнага пояса Мінска, мяркуецца пабудаваць у 5—30 кіламетрах ад горада. Рашэннем аблвыканкома, апрача гэтага, прапанавана асваенне 209 састарэлых вёсак пад развіццё індывідуальнага будаўніцтва. Такім чынам, аб выдзяленні зямельных участкаў можна будзе дамаўляцца напрамую з адміністрацыяй калгасаў.

А вось садаводчыя таварыствы на тэрыторыі Мінскага раёна вырашана больш не арганізоўваць. Між іншым, 110 тысяч сем'яў усё ж атрымаюць зямельныя ўчасткі да 1993 года — у межах Мінскай вобласці. Зразумела, гараджане жадаюць мець участак бліжэй да Мінска. Аднак попыт перавышае магчымасці выдзялення зямлі ў 2,7 раза.

Сяргей МАЛІНОЎСКІ.
БелаПАН.

ФУТБОЛ

І прайграць трэба ўмець...

Дзевяць матчаў запар не ведала горычы паражэнняў мінскае «Дынама» ў першым нацыянальным чэмпіянаце Рэспублікі Беларусь па футболу. Здавалася, яшчэ адно-два намаганні, і каманда ўпэўнена прыйдзе на фініш першай. Такая думка была не толькі ў многіх аматараў спорту, а і ў спецыялістаў і трэнераў. І не без падстаў. «Дынама» ўкамплектавана як сталымі, так і маладымі таленавітымі футбалістамі, яно прайшло «абкатку» на самым высокім узроўні не толькі на былой усесаюзнай, а і на еўрапейскай арэне.

Аднак не ўсё абстаіць у калектыве так добра і «бясхмарна», як гэта здаецца на першы погляд. Апошні тур чэмпіянату паказаў, што і з дынамаўцамі можна (і, вядома ж, трэба) «размаўляць» на роўных, асабліва тады, калі супрацьпаставіць ім зладжанасць і арганізаванасць, высокую гульнявую дысцыпліну і ўменне спаўна аддацца барацьбе...

Гэтыя спрадвечныя футбольныя якасці прадэманстравалі ў сустрэчы з нядаўнім аднаасобным лідэрам сезона — «Дынама» іграку віцебскага «КІМа». І засведчылі: порах у парахаўніцах, гэта значыць, рэзервы ёсць у кожнага ўдзельніка нацыянальнага чэмпіянату.

Добрыя паўгадзіны матч праходзіў, што называецца, на сустрэчных курсах: на атаку гаспадароў, якія вялі сябе смела і агрэсіўна, мінчане імкнуліся адказаць тым жа — імклівым выпадам то на флангах, то ў цэнтры поля. У «КІМа» актыўнічалі Эдуард Дземенкавец, Алег Конанаў і асабліва — малады форвард Сяргей Вехцеў, які праводзіў па сутнасці першы матч у сваім жыцці на такім узроўні. Дынамаўцы, як і звычайна, ладзілі свае дзеянні праз Алега Чарняўскага, Радзіслава Арлоўскага, Аўдруса Жуту, першыя двое з якіх апошнім часам усё смялей і смялей заяўляюць аб сабе. Адчувалася: вось-вось нехта з сапернікаў «распячатае» вароты.

На 36-й мінуце гэта зрабілі віцябчане. Атаку, распачатую маладым абаронцам «КІМа» Эдуардам Балтрушэвічам, паспяхова завяршыў Сяргей Вехцеў. Даўся гэты форвард у знакі дынамаўскай абароне. І тая, забыўшыся аб элементарнай футбольнай культуры і джэнтльменстве, пачала, мякка кажучы, не саромецца ў выбары сродкаў для барацьбы з настойлівым Вехцевым. У сярэдзіне другога тайма, калі, дарэчы, лік ужо быў 2:0 на карысць гаспадароў (другі гол забіў Алег Конанаў), Павел Раднёнак, вядомы дынамаўскі «касталом», адкрыта ўдарыў саперніка ў твар... Суддзя Казімір Знайдзінскі з Гродна, які «дараваў» грубіяну перад гэтым некалькі яўных парушэнняў правіл, на гэты раз быў няўмольны і выдаліў Раднёнка з поля.

А падзеі тым часам і далей разгортваліся па сцэнарыю гаспадароў. Міхаіл Пацко, які замяніў траўміраванага Вехцева, тут жа зрабіў дакладную перадачу на Аляксандра Татаранкава, і той давёў лік да 3:0. Такога разгрому выхаванцы Міхаіла Вергіенкі наўрад ці чакалі. І нават пасля таго, як на апошняй мінуце арбітр прызначыў у вароты «КІМа» даволі сумніцельны пенальці, лік не змяніўся: шматвопытны Сяргей Герасімец паслаў мяч з адзінаццаціметровай адзнакі далёка ад варот.

Такім чынам, каманд, якія не ведаюць горычы паражэнняў, у нацыянальным чэмпіянаце РБ ужо не засталося.

Вось як закончыліся іншыя матчы 11-га тура: «Гомсельмаш» — «Днепр» — 0:6; «Абутнік» — «Трактар» — 2:0; «БелАЗ» — «Металург» — 0:1; «Дынама» (Брэст) — «Тарпеда» (Мінск) — 2:0; «Ведрыч»— «Хімік» — 1:0; «Тарпеда» (Магілёў) — «Шахцёр» — 0:0; «Будаўнік» — СКБ «Лакаматыў» — 3:1. Форвард магілёўскага «Дняпра» Андрэй Скарабагацька забіў чарговы гол у вароты сапернікаў і давёў свой асабісты рахунак да 9 мячоў у чэмпіянаце. Ён — яўны лідэр сярод бамбардзіраў.

А турнірная табліца чэмпіянату выглядае цяпер наступным чынам:

	Г	В	Н	П	М	А
Днепр	10	8	0	2	20- 2	16
Дынама Мн.	10	7	2	1	23- 5	16
Трактар	11	7	2	2	10- 6	16
Хімік	11	6	0	5	12-13	12
Дынама Бр.	10	5	2	3	14- 5	12
КІМ	11	5	2	4	16-11	12
Абутнік	11	4	3	4	11- 7	11
Ведрыч	10	4	3	3	10- 9	11
Тарпеда Мг.	11	2	7	2	8-10	11
Металург	10	3	4	3	8- 8	10
Тарпеда Мн.	11	3	3	5	8-12	9
Шахцёр	10	3	2	5	11-12	8
Будаўнік	10	3	1	6	11-15	7
СКБ	11	3	0	8	11-24	6
БелАЗ	10	3	0	7	8-21	6
Гомсельмаш	11	1	3	7	4-25	5

Барацьба, як бачым, абвастраецца. Ці пагадзіцца мінскае «Дынама» ўступіць вышэйшую ступеньку турнірнай табліцы? Думаем, наўрад. Наступны тур, які пройдзе 10 чэрвеня, чакаецца такім жа цікавым і нечаканым...

АДЗІН ЗАСНЕШ—КАНЯ ЗГУБІШ

ПУХАВІЦКІ РАЁН. З нядаўняга часу мясцовыя жыхары заганяюць жывёлу нанач да сябе ў хаты: крадзяжы хатняй жывёлы сталі тут звыклай з'явай. Нядаўна некалькі мужчын, узброіўшыся дрынамі, адбілі ад зладзеяў чатырох коней, аднак гарантый бяспекі пакуль няма.

Мал. Яўгена БУЛАВЫ.

ДА «СЯБРОЎ» НЕ ПА-СЯБРОЎСКУ

Такога ў Пінску яшчэ не было. На канцэрт славутага ансамбля «Сябры» касірам гарадскога Дома культуры не ўдалося прадаць ніводнага білета. Па-рознаму ацэньваюць гэты факт у горадзе над Пінай. Хтосьці вінаваціць музычны калектыў за непамерную цану на білет, хтосьці — адміністрацыю ДК, бо, афішы аб канцэртах былі развешаны ўсяго за тры дні да іх пачатку. А можа людзям проста не да песень стала?

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ

І ЗНОЎ ЭНЕРГАНОСЬБІТЫ

Расія адпусціць цэны на энерганосьбіты хутчэй за ўсё ў ліпені бягучага года. Па словах эканамічнага саветніка ўрада Расіі Аляксея Улюкаева, аднначасова з гэтым крокам урад плануе ўстанавіць унутраныя цэны на нафту і газ «на ўзроўні, блізкім да сусветнага».

КУДЫ ЎЖО НАМ ДА ЭСТОНІІ!

У Эстоніі ўжо зарэгістравана звыш паўтары тысячы сумесных прадпрыемстваў — больш чым у Літве, Латвіі, Беларусі і на Украіне разам узятых. Іншая справа, колькі з гэтых прадпрыемстваў працуе па-сапраўднаму, а не на паперы.

ЦІ БУДЗЕ СІБІР НЕЗАЛЕЖНАЙ!

Толькі восем дэпутатаў Томскага абласнога Савета народных дэпутатаў прагаласавалі за прыцягненне да крымінальнай адказнасці сустаршыні Партыі сібірскай незалежнасці Барыса Пятрова, які выступае за адкрытае непадпарадкаванне рэспубліканскім уладам і сілавое аддзяленне Сібіры ад Расіі.

САЛАМ АЛЕЙКУМ, КІТАЙ

Заключаны кантракты паміж дзяржэнергетычнай кампаніяй Рэспублікі Кыргызстан і ўпраўленнямі энергетычнай прамысловасці шэрагу раёнаў КНР аб пастаўцы ў Кітай кіргізскай электраэнергіі. Кантракты разлічаны на 20—25 гадоў, здзелка прызнана ўзаемавыгаднай.

ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ З МАХЛЯРСКІМ АДЦЕННЕМ

Прыпынена прыватызацыя самага вялікага ў Барнауле магазіна. Гарсавет вельмі здзівіла сума, за якую калектыў збіраўся яго выкупіць. У 600 тысяч рублёў — танней чым аўтамабіль «Жыгулі» — ацаніў персанал трохпавярховы будынак свайго ЦУМа.

ІДЭІ КАШПІРОЎСКАГА ЖЫВУЦЬ І ПЕРАМАГАЮЦЬ

У горадзе Волжскім Саратаўскай вобласці адбыўся мітынг прыхільнікаў псіхатэрапеўта Анатоля Кашпіроўскага з патрабаваннем аднавіць яго тэлесеансы па мясцовым тэлебачанні.

МТС З НОВЫМ ПРЫЦЭЛАМ

Машынна-трактарныя станцыі, якія паспяхова існавалі ў краіне на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў, відаць, неўзабаве могуць набыць другое дыханне пасля многіх гадоў забыцця. Прынамсі, у Талачынскім раёне, дзе зусім нядаўна адкрыты пункт пракату сельскагаспадарчага інвентару. У час апошняй пасяўной мясцовыя фермеры ахвотна звярталіся да паслуг незвычайнага пакуль пункта пракату. У асноўным бралі сеялкі, культыватары, плугі. Прычым за даволі ўмераную плату. Недалёка той час, калі з'явяцца заяўкі і на трактары, аўтамабілі, камбайны...

Купі—прадай... жонку

● Параўнальна нядаўна амерыканскія статыстыкі падлічылі, што старанная жонка каштуе ў ЗША ў сярэднім 600 долараў у месяц. За тыдзень яна робіць 12 відаў хатняй работы, затрачваючы на гэта каля 60 гадзін. Калі б мыццё, уборку, набыццё рэчаў і прадуктаў рабілі адпаведныя спецыялізаваныя фірмы, то аплата іх паслуг і склала б указаныя 600 долараў у месяц.

● Не адстаюць у гэтых адносінах і англічане. Адна са страхавых кампаній, напрыклад, заклікае мужчын страхаваць сваіх жонак. Паводле яе даных, работа, якую выконваюць жонкі ў доме, ацэньваецца ў 200 фунтаў стэрлінгаў у тыдзень.

● А ўлады Порта-Марсбі (Новая Гвінея) у пачатку 70-х гадоў выдалі спецыяльную інструкцыю для жыхароў Папуа, у якой указваецца кошт жонкі. Калі жанчына выходзіць замуж упершыню, — гаворыцца ў ёй, — яна каштуе 240 долараў і 5 свіней, другі раз — 30 долараў і дзве свінні, а потым губляе таварную каштоўнасць. Вось так!

● З даўніх часоў у многіх народаў існуе звычай купляць жонак. Ён захоўваецца і сёння ў шэрагу рэгіёнаў Паўднёвай Амерыкі, Сярэдняй Азіі і нават у заходніх краінах, хоць і не так дакладна выяўлены. Купляюць за прыгажосць, на вагу (у кілаграмах), радаслоўную, здольнасць нараджаць.

● Так, у племені басута ў Каралеўстве Лесота ў Паўднёвай Афрыцы жонак да гэтага часу купляюць за дагавораную колькасць жывёлы. Удаву адразу ж аддаюць брату памёршага (халастога ці жанатага), які абавязаны стварыць памёршаму наследнікаў. У эскімосаў Грэнландыі з даўніх часоў захоўваецца звычай абмену (таксама купленымі за жывёлу) жонкамі паміж сябрамі. У выніку мужы становяцца сваякамі.

● Напэўна, улічваючы вопыт эскімосаў, нешта падобнае вырашылі зрабіць і некаторыя амерыканцы. Некалькі гадоў назад у Сан-Францыска былі раскрыты чатыры таварыствы па абмену жонкамі. У адным з іх пры тайнай прысутнасці паліцэйскага абмяняліся адразу 32 жонкі. Члены гэтага таварыства — мужчыны сцвярджалі на судзе, што новы звычай вельмі зручны, бо выключае неабходнасць хадзіць у бары і завязваць знаёмствы з пабочнымі жанчынамі. Суддзя, выслухаўшы іх тлумачэнне, прыйшоў да вываду, што прыватны абмен жонкамі не з'яўляецца злачынствам з пазіцыі амерыканскага заканадаўства. Да таго ж жонкі не пратэставалі супраць новага звычаю.

ГЭТА АБ ЦАНЕ ЖОНАК ЯК ТАВАРУ. А ЦЯПЕР АБ ЯЕ СТАНОВІШЧЫ Ў СЯМ'І.

● У французскім горадзе Ліёне муж, пасварыўшыся з жонкай, збіў яе і адарваў касу. Яна падала на яго ў суд. Але суддзя прызнаў мужа вінаватым толькі па артыкулу закона, згодна з якім займацца цырульніцкай дзейнасцю без патэнта забаронена.

● У шведскім горадзе Гётэборгу адзін рыбак быў аштрафаваны суддзёй за тое, што, забаўляючыся, завязаў вузлом жывога вугра на шыі жонкі. Састаў яго злачынства быў вызначаны так — жорсткасць у адносінах да вугра.

Другі рыбак у запале сямейнага скандалу некалькі разоў ударыў па твары сваю жонку злоўленай камбалой. Заўважыўшы гэта, паліцэйскі адправіў хулігана ў суд, дзе рыбак быў аштрафаваны... за катаванне камбалы.

● Заканадаўствам Бельгіі для жонкі, вінаватай у здрадзе, прадугледжваецца двухгадовае зняволенне ў турме. Пры гэтым дазваляецца выкарыстоўваць любыя доказы, нават здагадкі. Нявернасць жа мужа прызнаецца правапарушэннем толькі ў тым выпадку, калі ён мае каханку пад адным дахам з законнай жонкай. І нават у гэтым выпадку ён можа быць пакараны пазбаўленнем волі толькі ад 1 да 12 месяцаў.

● Ды што там жонкі! Нават дзяўчаты іншы раз не могуць процістаяць сваім кавалерам. Вось толькі адзін прыклад. У 1981 годзе адзін каліфарніец падаў у суд на дзяўчыну, якая не з'явілася на спатканне з ім. Бухгалтар па прафесіі, ён прад'явіў патрабаванне, каб яго каханая заплаціла яму 38 долараў за марна страчаны час, расходы бензіну на дарогу, а таксама за два нявыкарыстаныя білеты ў тэатр. І суд... задаволіў яго просьбу.

По матэрыялах друку падрыхтаваў Уладзімір ГУЛЕНКА.

АСТРАЛАГІЧНЫ ПРАГНОЗ НА ТЫДЗЕНЬ

Па тэхнічных прычынах рэдакцыі не ўдалося атрымаць традыцыйны і ўхвалены нашымі чытачамі ўсходні гараскоп. Таму прапануем астралагічны прагноз, які дае небезвядомы астролаг Павел Глоба.

АВЕН. Не баючыся негатыўных вынікаў, у першыя тры дні тыдня можаце смела адстойваць свой пункт погляду паўсюдна, дзе палічыце патрэбным. А меры, прынятыя для ўмацавання здароўя, будуць мець належны эфект. Наступныя чатыры дні будуць найбольш спрыяльныя для актыўнага адпачынку і творчасці. Прыўзняты настрой можа падштурхнуць на подзвігі дзеля цудоўнай дамы, аднак ведайце, што яны звязаны з сумнымі вынікамі.

ЦЯЛЕЦ. Па чацвер уключна вас чакае добры дзелавы настрой. Асабліва паспяховым будзе афармленне дзелавых папер. Шлюбы, заключаныя ў гэтыя дні, абяцаюць быць трывалымі і шчаслівымі. Гэта ж датычыцца і новых знаёмстваў. Выхадныя дні пройдуць цудоўна, калі забудзеце пра свае капрызы.

РАК. На жаль, высокая верагоднасць таго, што непрыемныя чуткі і плёткі ў панядзелак здольныя будуць давесці вас да прыступу галаўнога болю. Але ўжо ў аўторак «всё пройдет, как с белых яблонь дым». Ад магчымага канфлікту ў сям'і і неразумення сяброў у чацвер і пятніцу лепш ненадоўга паехаць хоць бы на дачу. А ў выхадныя дні, наадварот, трымайцеся бліжэй да сяброў і блізкіх, толькі яны здольныя будуць нейтралізаваць дрэнны ўплыў з боку іншых людзей.

ЛЕЎ. У панядзелак, хоць нядобразычліўцы і паспрабуюць пусціць у ход дрэнную плётку, ваша рэпутацыя зусім не пацерпіць. У аўторак і сераду цвёрдасць і ўнутраны спакой дадуць магчымасць адстаяць любую вашу думку перад кім бы там ні было. У астатнія дні тыдня «цару звяроў» трэба быць добрым і велікадушным да акружаючых. Яны адплацяць тым жа.

ДЗЕВА. У першыя тры дні рацыяналізм і звычайная нястомнасць дапамогуць вам усюды паспець. У пятніцу і суботу найбольш паспяховымі будуць справы, звязаныя з рамонтам кватэры, пераходам на новую работу, умацаваннем здароўя.

ШАЛІ. Душэўны спакой і ўпэўненасць у сваіх сілах у панядзелак і аўторак будуць спрыяць адчуванню ўласнай значнасці. Серада і чацвер найбольш удачныя дні для заключэння розных здзелак, дагавораў і... шлюбаў. Выхадныя дні нічым не знамянальныя.

СКАРПІЁН. Тых, хто накіраваўся ў дзелавыя паездкі, чакаюць карысныя сустрэчы, прадставіцца магчымасць ярка праявіць свае прафесіянальныя якасці. Чацвер можа значна прыўзняць вас у вачах саслужыўцаў, асабліва калі крыху больш крытычна пагледзіце на свае паводзіны. Выходныя дні лепш за ўсё правесці дома. Дзелавыя пытанні пастарайцеся адкласці на буднія дні.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні ў адносінах з кіраўніцтвам вам дапаможа кампраміс. А ў астатнім тыдзень нічым не знамянальны.

КАЗЯРОГ. Не варта адчайвацца, калі першыя тры дні тыдня вам будзе няўтульна і адзінока. Завяршыце ўжо распачатыя справы, займіцеся самааналізам. У некаторых у адзіноце добра пойдзе творчая работа. У чацвер знойдуць сваё вырашэнне некаторыя заблытаныя справы.

ВАДАЛЕЙ. У панядзелак і аўторак можа ўзнікнуць вострае жаданне больш звычайнага спадабацца акружаючым. Асабліва гэта датычыць прадстаўніц «слабага полу». Вы даб'яцеся жаданага, надаўшы ўвагу знешняму выгляду. У пятніцу верагодныя прыемныя нечаканасці. А ў выхадныя дні толькі зносіны з маленькімі дзецьмі дадуць вам неабходны зарад бадзёрасці на наступны тыдзень.

РЫБЫ. Рабочаму настрою гэты тыдзень наўрад ці будзе спрыяць. Лепш за ўсё будуць адчуваць сябе тыя, хто цяпер у адпачынку ці мае магчымасць адпачыць незалежна ад раскладу. Для дзелавых пытанняў адносна спрыяльнымі акажуцца аўторак, серада і чацвер.

БЛІЗНЯТЫ. Панядзелак і аўторак будуць даволі спрыяльныя для аматараў рызыкі і тых, хто ўмее сумяшчаць некалькі спраў аднначасова. Калі ёсць неабходнасць заняцца праблемамі здароўя, найбольш прыдатныя для гэтага пятніца і субота. У гэтыя дні можна ўдачна змяніць месца работы. Ідэі, што ўзнікнуць у выхадныя дні, знойдуць разуменне ў кіраўніцтва.

«Разам весела ісці»

Гэта няхітрая, але з запалам мелодыя з рэпертуару духавога аркестра дзіцячай музычнай школы № 1 г. Мінска адпавядае сутнасці самога калектыву.

Якіх бы вышынь у авалоданні інструментам ні дасягнуў кожны аркестрант індывідуальна, толькі агульнае гучанне гэтых трубаў, валторнаў, трамбонаў, флейтаў і фаготаў набывае моц і прыгажосць. Гармонія адносін у калектыве нараджае гармонію гукаў.

Школьнаму аркестру — амаль дваццаць гадоў. Канешне ж, за гэты час яго састаў мяняўся неаднойчы: заканчвалі школу адны, на іх месца прыходзілі іншыя. Цяпер у калектыве больш пяцідзесяці вучняў трэцяга-шостага класаў. У рэпертуары — творы Чайкоўскага, Глінкі, Вердзі, Дунаеўскага, Алоўнікава, Свірыдава — усіх аўтараў і не пералічыць. Ніводнае гарадское свята не праходзіць у Мінску без удзелу гэтага калектыву.

Фота Віктара ТАЛОЧКІ. (БЕЛТА).

Альберт **ВЕЙНІК**

ФІЗІК, ЯКІ ВЕРЫЦЬ У БОГА

(Працяг. Пачатак у №№ 103—106, 108—111, 113).

Аб перавазе плюс-фемтацелаў над мінус-фемтацеламі можна меркаваць на прыкладзе самых простых доследаў па ўяўнаму зараджанню вады. Словы: белае, цёпла, добра, святло, ісціна, каханне, дабро і г. д. зараджаюць ваду станоўча, словы: чорнае, холад, дрэнна, цемра, хлусня, нянавісць, зло і да т. п. — адмоўна. Калі пры аднолькавым эмацыянальным напале спачатку сказаць слова з першай групы, а затым з другой або наадварот, то процілеглыя хранальныя зарады патушаць адзін аднаго і вада акажацца не зараджанай, нейтральнай. Аднак калі замест гэтых звычайных жыццёвых слоў вымаўляць словы, якія абазначаюць аб'екты звыштонкіх светаў, тады малюнак рэзка зменіцца, пры гэтым дакладна праявіцца субардынацыя адпаведных паняццяў.

Сапраўды, словы: Светлая Сіла, Чыстая Сіла, Бог і г. д. зараджаюць ваду станоўча, а словы: цёмная сіла, нячыстая сіла, сатана і да т. п. — адмоўна. Калі спачатку спакойна сказаць слова з першай групы, а затым пры любым эмацыянальным напале—з другой, то вада захавае свой першапачатковы станоўчы зарад, словы другой групы на яго не дзейнічаюць. Калі спачатку сказаць слова з другой групы, а затым спакойна — з першай, то першапачатковы адмоўны зарад будзе знішчаны і вада акажацца зараджанай станоўча (паводле слова з першай групы).

ШТО ЁСЦЬ ЧАЛАВЕК, МЫСЛЕННЕ, ПАМЯЦЬ, СОН, СВАБОДА ВОЛІ, МЭТА ЖЫЦЦЯ

Робіцца страшна, калі падумаеш, што звыштонкі свет знаходзіцца ўнутры кожнага з нас, у кожным нашым атаме, клетцы, органе і целе ў цэлым. І калі ведаеш, што фемтааб'екты здольныя сінтэзаваць або знішчыць любы атам, змяніць функцыі любой клеткі і органа і ўкараніць у нашу свядомасць любую думку, пачуццё і жаданне, паказаць любы сон і наогул зрабіць з намі ўсё, што захочацца. Тым больш што яны не толькі здольныя, але і няспынна і без стомы робяць усё гэта: дыктуюць нам думкі, пачуцці і жаданні, падказваюць успаміны, паказваюць сны, уплываюць на функцыі рэгулявання арганізма і да т. п.

Аднак суцяшае тое, што ўсё гэта робіцца не па іх самавольству, а па жаданню самога чалавека, у адпаведнасці з яго свабоднай воляй, яго выбарам. Разам з тым выбіраць чалавеку дадзена не ўсё, што захочаш, а толькі паміж дабром і злом; усё астатняе знаходзіцца цалкам і поўнасцю ў кампетэнцыі плюс- і мінус-фемтааб'ектаў. Першыя ўсё робяць на карысць, нават калі сам чалавек у даны момант не здольны гэтага ацаніць, а другія—на зло, часта знарок патакаючы чалавеку ў дробязях, у яго капрызах, каб затым больш поўна авалодаць ім у галоўным. Права дзейнічаць у сабе таму або іншаму боку заўсёды дае сам чалавек сваім волевыяўленнем, сваімі думкамі, словамі і ўчынкамі, накіраванымі або да дабра, або да зла. Падкрэсліваю: у гэтым пытанні маюць вагу толькі фактычныя справы, а не добрыя пажаданні.

Чалавек — гэта нібыта сасуд, які аднačасова запаўняецца з двух бакоў — дабра і зла—думкамі, адчуваннямі, успамінамі, пачуццямі, жаданнямі, намерамі і г. д., а сам ён фактычна нічога не можа. Вельмі добра чалавек усё гэта пачынае разумець, калі цвёрда становіцца на шлях дабра. Тады ён выразна адчувае, як у яго свядомасць прама лезуць зусім не ўласцівыя яму пабочныя адмоўныя думкі і намеры. Калі чалавек шмат мае поспехаў на сваім шляху дабра, то мінус-фемтааб'екты аказваюцца поўнасцю заблакіраванымі і яму не прыходзіцца нічога выбіраць, бо ўсе яго намеры становяцца першапачаткова станоўчымі. Але гэта ўжо вельмі высокая стадыя развіцця. Пры гэтым чалавек пачынае заўважаць у сабе няспыннае нарошчванне здольнасцей. Пры руху ў процілеглым напрамку чалавека апаноўваюць розныя хваробы і ўсялякія жыццёвыя нягоды — гэта вельмі характэрная прыкмета яго адхілення ў бок мінус-свету. Азірнёмся навокал і задумаемся над тым, колькі ў нас цяпер захворванняў і хворых. Мінус-фемтааб'екты ўжо задумаліся і прапанавалі свае паранармальныя мінус-паслугі...

Нешта падобнае адбываецца і са снамі. Існуюць сны кампенсацыі (фрэйдаўскія), падказкі, яснабачанні. Першыя прызначаны для аховы нервовай сістэмы: напрыклад, дзіця ў школе атрымала двойку, у сне ён бачыць сябе выдатнікам. Іншыя паказваюць мінулыя, сучасныя і будучыя падзеі ва ўмоўнай, алегарычнай форме, вядомы і адпаведныя спосабы іх расшыфроўкі, аднак гэтыя спосабы звычайна дапаўняюцца і карэкціруюцца індывідуальнымі прызнакамі, характэрнымі толькі для гэтага чалавека, што ўскладае і маскіруе сутнасць праблемы. Трэція расказваюць аб мінулых, сучасных і будучых падзеях адкрытым тэкстам. Чым вышэй хранальная энергетыка чалавека, тым хутчэй рэалізуюцца сны (іншы раз у той жа дзень). Але чалавек звычайна не ведае, які з бакоў паказвае сон, таму вопытныя людзі не рэкамендуюць спадзявацца на сны, бо мінус-бок часта ўводзіць у зман.

Такім чынам, прыходзіцца канстатаваць, што ў нашым хранальна-метрычным свеце спраўляюць баль звыштонкія светы. Некаторых такая, здавалася б, незайздросная роля чалавека можа расчараваць. Аднак пры гэтым карысна не забываць аб існаванні важнейшага сусветнага закона — закона свабоды волі. Чалавек сам свядома або несвядома выбірае свой шлях і, значыць, сам за свой выбар абавязаны расплачвацца. А гэта значыць, што свет устроены гранічна мудра і справядліва. Але калі чалавек не ведае ўсіх гэтых тонкасцей, ніколі над імі не задумваўся? Гэта асабістая справа кожнага чалавека, бо няведанне закона не вызваляе ад адказнасці за яго парушэнне. Такі закон і ў нашым таварным свеце. Трэба задумвацца над тым, як жывеш.

Спасцігнуўшы ўсе гэтыя тонкасці светапогляду, карысна падумаць і над пытаннем: навошта наогул чалавек жыве на гэтай грэшнай Зямлі? Відаць, не для таго, каб нешта накапіць, адгадаваць жывоцік і нарэшце даць магчымасць смуткуючым родзічам напісаць на магільным помніку паводле Маякоўскага: «И среди стольких-то и стольких-то тысяч съеденных котлет и твоих девяносто тысяч». Доследы з выхадам пікацела з чалавека ў момант смерці гавораць аб тым, што тут, на Зямлі, мы праходзім пэўную надзвычай важную стадыю эвалюцыі і павінны прайсці яе так, каб не падсячы сук, на якім сядзім. Успомнім «Блуканне па пакутах» А. Талстога. Там адзін мудрэц разважае вельмі проста: чалавек складаецца з розных хімічных элементаў табліцы Мендзялеева, пасля смерці і разлажэння ён ператвараецца ва ўгнаенне, гной, і на гэтым усё канчаецца. Такім чынам, наша задача—сваім жыццём не апраўдаць на сабе гэту тэорыю гнаевікоў.

ІНФАРМАЦЫЯ ДА РОЗДУМУ

Выключная важнасць у нашым жыцці ролі зямной стадыі эвалюцыі падкрэсліваецца тым фактам, што памянёны вышэй закон, які характарызуе знак хранальнага выпраменьвання адлюстраванняў чалавека (калі плюс, то чалавек у даны момант жывы, калі мінус, то мёртвы), у сапраўднасці мае дачыненне не толькі да тленнага нашага макрацела («біяскафандра»), але і да фемтацела. Аб гэтым сведчаць шматлікія вымярэнні хранальнага поля партрэтаў людзей, памёршых у розны час. Было ўстаноўлена, што пасля смерці партрэты таксама даюць два розныя знакі: плюс азначае, што чалавек паспяхова прайшоў зямную стадыю эвалюцыі і жывы для будучага, а мінус — што чалавек апраўдаў памянёную вышэй тэорыю гнаевікоў. Іншымі словамі, людзі паміраюць двума рознымі спосабамі: або часткова, толькі макрацелам, далучаючыся да плюс-фемтааб'ектаў, або дваяка, комплексна—макрацелам і фемтацелам аднačасова, паступаючы ў распараджэнне мінус-фемтааб'ектаў. Аднак у сучасных умовах першы варыянт сустракаецца параўнаўча рэдка.

Раней было ўстаноўлена, што плюс-фемтааб'екты з'яўляюцца прыхільнікамі і прадстаўнікамі дабра і заўсёды выпраменьваюць дадатныя храноны, а мінус-фемтааб'екты ўвасабляюць сабой зло і выпраменьваюць адмоўныя храноны. Такім чынам, знак плюс атаясамлівае ў сабе дабро і жыццё, а знак мінус—зло і смерць. Таму абмяркоўваемым законам зацвярджаецца не толькі прыярытэт дабра над злом, але і жыцця над смерцю і фемтасвету над піка- і маграсветам. Такім чынам, галоўная і адзіная мэта нашага жыцця ў гэтым зямным садку заключаецца толькі ў тым, каб перайсці ў фемтасвет са знакам плюс, усё астатняе — ад нячысціка.

Вымярэнні паказваюць, што пасля смерці плюс-храноны выпраменьвае партрэт толькі асобы, якая далёка прасунулася на шляху духоўнасці, дабраталюбства і самаабмежавання, калі сілы зла над ёю ўжо не ўладарныя. Гэта добра стасуецца з вынікамі раскопвання магіл... У памёршага чалавека са знакам плюс праз тры гады косці працягваюць заставацца бела-жоўтымі, а іншы раз і ўсё цела — нятленным, пахучым. У звычайных людзей — са знакам мінус, — якія загразлі ў людскіх праблемах зла, пасля смерці косці за тры гады робяцца бруднашэрымі.

Цікава, што яшчэ пры жыцці па жаданню некаторых людзей першага тыпу фемтааб'ект іншы раз здольны выходзіць з цела і праяўляць адпаведныя фемтаўласцівасці. Што датычыцца людзей другога тыпу, то ў іх праднамераны выхад з арганізма пікацела можна растлумачыць толькі адпаведнай дапамогай (хутчэй за ўсё паказам) мінус-фемтааб'ектаў. У жывёлы фемтацела адсутнічае, пасля смерці іх адлюстраванне, як і ў людзей другога тыпу, заўсёды выпраменьвае толькі мінус-храноны. Расліны не маюць ні пікацелаў, ні фемтацелаў, таму выпраменьваюць хранальнае поле толькі ў натуры.

Я правёў тысячы вымярэнняў з мэтай выяўлення асоб з плюс-выпраменьваннямі пасля смерці. Былі выпрабаваны адлюстраванні людзей самых розных катэгорый: звычайных (абывацеляў), падарожнікаў, пісьменнікаў, паэтаў, філосафаў, вучоных, святых і да т. п. Высветліўся наступны вельмі паказальны малюнак.

На вымераных мной фатаграфіях абывацеляў, уключаючы нейкую колькасць могільнікавых, знака плюс я не выявіў. У біяграфічным слоўніку славутых дзеячаў прыродазнаўства і тэхнікі ў першым томе прыведзены ўсяго 148 партрэтаў, з іх толькі тры даюць знак плюс: Джардана Бруна (с. 112), Галілея Галілея (с. 201) і Жана Д'Аламбера (с. 284). Два партрэты (Арыстоцеля, с. 28 і Бальцана, с. 91) не выпраменьваюць зусім, значыць, яны з'яўляюцца плодам уяўлення мастака. Усе астатнія 143 партрэты адмоўныя. У другім томе 114 партрэтаў; тры станоўчыя (Аляксея Пятровіча Паўлава, геолага, с. 98), Івана Пятровіча Паўлава, фізіёлага, с. 99, і Івана Фёдарава, першадрукара, с. 304), адзін нулявы (Магелана, с. 3), усе астатнія 110 партрэтаў адмоўныя. Як бачым, сярод дзеячаў прыродазнаўства і тэхнікі людзей, якія паспяхова прайшлі зямную стадыю эвалюцыі, вельмі нямнога. Магчыма, гэта тлумачыцца тым, што асобамі гэтай катэгорыі часта авалодваюць такія захапленні, як гордасць і славалюбства, якія з'яўляюцца заганамі вельмі адмоўнымі.

Малюнак прыкметна змяняецца ў час цяжкіх народных выпрабаванняў, у прыватнасці ў перыяды ваенных дзеянняў, калі асобныя людзі прымалі пакутніцкую смерць. У Мінску апублікавана кніга «Іх імёнамі названы...» (Мн.: БСЭ, 1987), у якой прыведзены 1.660 партрэтаў асоб, імёнамі якіх у Беларусі названы вуліцы і розныя гаспадарчыя і іншыя ўстановы. Сярод гэтых людзей шмат закатаваных і забітых у час другой сусветнай вайны. Для параўнання я спашлюся на першыя 140 партрэтаў, сярод іх 47 даюць знак плюс. Асабліва гэта датычыцца партызан з моладзі, якіх катавалі і затым каралі. Да іх адносяцца, напрыклад, Вольга Васільеўна Абрамук і Ніна Адольфаўна Азоліна, абедзвюм было па 17 гадоў. З чатырох загінуўшых братоў Бляяўскіх Канстанцін (14 гадоў) і Барыс (17 гадоў) па выпраменьваннях жывыя, яны яшчэ не паспелі непапраўна награшыць, іншыя два браты (18 і 23 гады) мёртвыя. Жывы загінуўшы ў Афганістане Аляксандр Мікалаевіч Баран (19 гадоў). Некаторыя з тых, хто перажыў вайну, але затым паварыўся «ў нашай бучы, баявой і кіпучай», якая «і таго лепш», даюць знак мінус.

У ліку 140 жывых спявачка Ларыса Пампееўна Александроўская, паэт Анатоль Астрэйка, літаратурны крытык Вісарыён Рыгоравіч Бялінскі, кампазітар Людвіг ван Бетховен, фізіёлаг Уладзімір Міхайлавіч Бехцераў, паэт Аляксандр Аляксандравіч Блок і многія іншыя. Мінус-храноны выпраменьваюць мастак Іван Канстанцінавіч Айвазоўскі, кампазітар Мікалай Ільіч Аладаў, пісьменнік Антон Антонавіч Алешка, жывапісец Іван Осіпавіч Ахрэмчык, князь Пётр Іванавіч Баграціён, паэт Павел Осіпавіч Багрым, анархіст Міхаіл Аляксандравіч Бакунін, Мікалай Эрнеставіч Бауман, кампазітар Іаган Себасцьян Бах, паэт Аляксандр Мікалаевіч Бачыла, Аўгуст Бебель, паэт Дзям'ян Бедны, дзекабрыст Міхаіл Паўлавіч Бястужаў-Румін і г. д. Цікава, што ва ўказанай кнізе партрэт вялікага палкаводца, залічанага да ліку святых, Аляксандра Неўскага змаляваны з адназначнага ордэна, дзе памылкова адлюстравана іншая асоба з адмоўным выпраменьваннем.

(Заканчэнне будзе).

ТЭЛЕБАЧАННЕ

9 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

9.00. «Неверагодныя прыгоды італьянцаў у Расіі». Мастацкі фільм.
16.30. Навіны.
16.35. «Блукаючыя агеньчыкі». 2-я серыя.
17.40. «Рыкэ-чубарык». Мультфільм.
18.00. «Гэтыя цудоўныя рукі». Дак. фільм.
18.25. «Выбіраем «Форд». Відэафільм.
19.00. Абласныя навіны (Віцебск).
19.10. Наш каментарый. «У бой ідуць балбатуны».
19.15. Форум дзелавых людзей. Дні эканомікі Беларусі ў Лейпцыгу.
19.40. Экапамічная хваля. «А дзе мне ўзяць такую рэпку...» Забеспячэнне рэспублікі садавінай і гароднінай. Прамая лінія.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. Тэлебіржа.
21.40. «Неверагодныя прыгоды італьянцаў у Расіі». Маст. фільм.
23.20. НІКа.

І канал. Астанкіна.

5.00. Навіны.
5.20. Ранішняя гімнастыка.
5.30. Раніца.
7.50. Ранішняя гімнастыка.
8.00. Навіны.
8.25. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
9.10. Мультфільмы «Медная гары гаспадыня», «Аднойчы летам».
9.45. «Далёка ад вайны». Маст. фільм.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
13.00. Брыдж.
13.25. Свет грошай Адама Сміта.
13.55. Блакнот.
14.00. Навіны.
14.20. Урокі Вольгі Івановай.
14.35. «Аварыя». Маст. фільм. 2-я серыя.
15.35. «Праклятая кніга». Мультфільм.
15.50. Фільм — дзецям. «Майскі снег».
17.00. Навіны.
17.25. Сельскія хронікі.
17.55. Авіякасмічны салон.
18.10. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
18.55. Тэма.
19.45. Дабрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Маст. фільм «Нялёгка з мужчынамі» (Югаславія).
22.00. Фермата.
22.20. «Ведзі».
23.00. Навіны.
23.25. Дзевятка.
23.55. «Аварыя». Маст. фільм. 2-я серыя.

Канал «Расія»

10.05. «Бурда модэн» прапануе...
10.35. «Сакрэты тэатра Камала».
11.50. «Санта-Барбара». Маст. фільм.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00.—13.20. Весткі.
15.00. Там-там-навіны.
15.15. Студыя «Рост». «Пятнаццацігадовы капітан».
15.45. Чэмпіянат Еўропы па самба.
16.15. Прастора плюс.
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. «Сустрэча з музыкай». Перадача 4-я.
17.45. Праграма «Ключ».
18.00. Парламенцкі веснік.
18.15. Рэпартаж з НАТО.
18.45. Фальклор.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Санта-Барбара».
20.25. Відэафільм. «Хто мы?» «Зямля заклікае да ісціны».
22.00. Весткі.
22.20. Свет спорту вачыма фірмы «Жылет».

10 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Малахіт». Кінанарыс.
8.55. Выпускныя экзамены па алгебры за курс базавай школы.
9.00. Студыя «Мэта».
16.30. Навіны.
16.35. «Кароль і дыня», «Кот Леапольд у сне і наяве». Мультфільмы.
17.00. «Голас». Літаратурна-мастацкі відэаканал.
18.00. «У чаканні суда». Перадача з Віцебска.
18.45. Дак. фільм «Чэгем».
19.00. Абласныя навіны (Гомель).
19.10. Наш каментарый. «Ракеты парасон» для Беларусі».
19.15. Бізнес-клуб «Партнёр» запрашае... Узаемаадносіны кіраўнікоў дзяржаўных і камерцыйных структур.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. «Адыходзячы жнівень». Маст. фільм.
22.40. НІКа.
22.55. Футбол. «Дынама» (Мінск) — «Будаўнік» (Старыя Дарогі).
23.40. Першы адкрыты чэмпіянат Беларусі па скачках хартоў.

І канал. Астанкіна

5.00. Навіны.
5.20. Ранішняя гімнастыка.
5.30. Раніца.
7.50. Ранішняя гімнастыка.
8.00. Навіны.
8.25. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
9.55. Дак. фільм «Дабрагост».
10.15. Мультфільмы «Хто мацнейшы?», «Як браты пальцы пасварыліся».
10.30. Маладыя — у нетрадыцыйнай медыцыне.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
12.05. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Мужчыны. Зборная ЗША — зборная СНД.
13.10. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.25. Сёння і тады.
14.55. «Трое ў лодцы, не лічачы сабакі». Маст. фільм. 1-я серыя.
16.00. Рок-макс.
17.00. Навіны.
17.25. Чалавек і закон.
18.00. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
18.45. «Апошні з горача закаханых». У. Зельдзін.
19.45. Дабрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.30. Футбол. Чэмпіянат Еўропы. Цырымонія адкрыцця. Зборная Швецыі — зборная Францыі. Пасля заканчэння — Навіны.
23.20. Шмат музыкі.
0.10. «Сярэбраны ўзрост». Маст. фільм.

Канал «Расія»

9.15. Педагогіка для ўсіх.
9.55. «К-2» прадстаўляе: праграмы «Медыя», «Абзац», «3, 2, 1». Маст. фільм. «Дзень анёла».
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
15.00. Там-там-навіны.
15.15. «Васіліса Прыгожая». Маст. фільм.
16.25. Мастацтва адлюстравання. «Два Уладзіміры ў пошуках святла».
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. «Далёкі Усход».
17.45. Версія.
18.00. Апазіцыя.
18.45. Крымінальныя паведамленні.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Гульня «Лога».
20.00. Белыя ночы.
20.20. Д. Сэлінджэр. «Лапа-расцяпа».
21.25. На сесіі ВС Расіі.
22.00. Весткі.
22.20. Пецярбургскі міф А. Хвасценка.
22.55. Экзотыка.

НА ДВОР'Е

9 чэрвеня

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы.

Тэмпература паветра ў Віцебску — 20—22, Магілёве, Мінску і Гомелі — 21—23, Гродна — 22—24, Брэсце — 25—27 градусаў цяпла. У наступныя двое сутак месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы 7—12, удзень — 19—24 градусы цяпла.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

РАДЫЁ

10 чэрвеня

7.00 — «Радыёфакт». 8.05 — «У Савеце Міністраў рэспублікі. Урадавая прэс-служба паведамляе». 8.15 — «Дзелавы веснік: эканоміка і палітыка». 8.55 — «Алгебра. Экзамен за курс базавай школы». 9.15 — «Народныя скарбы». Радыёрасказ. 10.15 — для дзяцей. А. Зэкаў. «Казкі-павучанкі дзядулі Янкі». 10.35 — «Агеньчык». Радыёклуб. 11.20 — «Студыя «Ява». 12.00 — «Апоўдні». 13.00 «У абедзенны перапынак». 14.00 — канцэртная праграма. 15.15 — «Рытмы беларускай эстрады». 16.05 — «Як нараджаюцца «зоркі». 16.49 — «Што падкажа тэст?». Радыёрасказ. 17.00 — «Рэтра-канцэрт». 18.00 — перадачы абласнога радыё. 19.00 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 19.45 — вячэрняя казка. 20.00 — «Дзень нашага жыцця». 20.45 — літаратурна-асветніцкі канал «Мост». 22.50 — «Пяю табе серэнаду». Музычная праграма. 23.10 — «Фан-клуб». 0.00 — «Начны канал».

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Люстэрка». Інфармацыйная панарама.

Прэс-канферэнцыя ў Савеце Міністраў па праблемах гуманітарнай дапамогі.

Нататкі з нагоды. **«Чаму растуць цэны».**

Літва: на скрыжаванні. **«Красамоўнае прызнанне».**

Фотарэпартаж. **«Як «мінус» ператварыць у «плюс».**

Так і жывём. **«Цэлілі—па пашпарце, ударылі — па твары».**

Ля газетнага кіёска. **«Што там, за блізкім «бугром»?»**

Па вашай просьбе. **«Я па натуры самаед...»**

Думкі ўслых. **«Пілігрымы» ў пагонах».**

Экспрэс-партрэт. **Вершы Інесы Ганкінай.**

«Не ўсё можна навярстаць...» Журналіст В. Вішнякоў аб праблеме экалогіі ў аб'яднанай Германіі.

Шахматы. Шашкі.
У канцы нумара.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь,
калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52, 32-41-92, навін — 32-60-13, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63.850.
Зак. № 113.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12